

Markeboek Wooldermarken (t/m folium 47)

18 juni 2025

Register van deesen naebeschreeuenen Marcken Boeck

— fol 0 —

Erstlijck die een holt siehet voeren hoort dat aen te brengen. Item die voerder is oock brockhafftich folio.	1
dat marcken recht to Woelde Drijne en Oele	2.3.
Item van beslagen der Marcken folio	3.
auergegeven anno 32	4.
Woelder beslaege anno 32. fol.	4.
Acta des Holtincks a(nn)o 62. fol	5.
gegenbericht des Holtrichters tegens den Drost van Twente	5.6.7.8.
gegenbericht des Holtrichters a(nn)o 60. fol.	9.10.
tuijchenisse der bueren ingebracht a(nn)o 59. fol	11-12.
noch een tuijchenisse der bueren a(nn)o 59 den 2 Maij. fol	13-14.15.
articulen des Holtrichters a(nn)o 61. fol	16.17.
bewillonge der Erffg(enaemen) a(nn)o 62. fol.	17.18.
clagten des Holtrichters wegens gedaene oncosten. fol.	19.
Wijsinge etlijcker holter a(nn)o 59.60.61.62 et. fol.	20.22.23 etc.
a(nn)o 56 den 16 Maij sijn eenige Gordekens besichtiget en getaxeert jaerlix. fol.	24.25.26.
Wijsinge eeniger boomen. fol.	27.28.29.
verdrach met Gert ter Weele wegen een deel landes der Woelder Marcke toebehoorich. fol	31.
vercoopinge eenigen grondes aen Jan van Twickelo a(nn)o 67 van die wairen. fol	32. 37.38.39.
articulen des Nieuwen recess a(nn)o 1567. fol.	43.
Mutatie des Holtincks. a(nn)o 72 fol	64.
Inwillonge der Erffg(enaemen) aen die Bueren wegen opgenoemenen pennongen. fol	67.
den bueren geconsenteert een hoeffken bij Eluerdinck te vercoopen. fol	75.
vercoopinge eener huijstede en hoeffken aen Fenne Nijlant. fol	76.
wegen het hundemeijen. fol	100
wegen die Gansse. fol.	118.
ingebrachte schult. fol.	131.
vercoopinge eeniger wairtalen en uijtdrifften aen Mijn Heer Ripperda. fol.	141.

In de kantlijn:
NB dese contschap off
tuignisse behelst
art(icul) I hoeveel den Holtrigter
van de Breuken
Komt, siet fol 14.

Schult in die Marcken fol	144.
Luttker Buer Marcken recht fol	147.
Eedt der Bueren fol	151.

Markenrecht in Woolde

— fol 1 —

Item dit is der Marcken Recht en
Wilcoer van Woolde en des Holtrichters
van older heercompst aldus gehalten

Item voor eerste soo en sall geen Erffexen noch geen Buer
offte Marcke genooten meer houwe hebben van eene
Erue te houwen generhande holt meer dan eenen how
ende eene bijle.

Item wee eenen Coerboem houwet binnen jaers Erffexen
offte Buer die verbreckt den Holtgerichte ende den
Marcke achte arnoldus arnisch guldene.

Item daer en sall geen Buer meer dan een asmate holt
houwen dan een binnen Vijff jaeren en(de) daer sall hij voor
gelden, jndien hij dat gebruijcke to sijnen waegen ende
ploge nae marcken rechte gewoonte wije meer houwet dat
is des Holtrichters en(de) Marcke genade.

Item daer en sall geen Buer meer boecken houwen dan
een binnen jaers en die sall hij bruijcken tot sijnen
waegen en(de) plogen en tot sijnen fuere en(de) daer sall hij voor
gelden tijen Vlaemes.

Item daer sall geen Buer meer sparen houwen tot sijnen
huijse dan twee span ellick spoer voor tijen placken soo
veer als hij nijes timmert en ellick spoere sall nicht meere
weesen dan me den meesten ende sall me upsetten.

Item geen Erffexen sall houwen geen holt bauen sijnen Meijer
offte how hebben ten sij dat sijn Erue wueste weere ende
onuermeijert.

Item wee eenen knop hout van eenen Boome die nicht heller
soor en is die verbreckt den boom.

Item wee een Twijll hout van eenen Boome die verbreckt
den haluen boom.

Item een holt hout op Suncte Peters auent ad Cathedram offte
op des hilligen Cruces dagh exaltationis de verbreckt des
Holt Richters en(de) Marcke genade

Item wee een holt suth Voeren en(de) lijet dat, dat heet wall weet
wee dat gehouwen ende geuoeret hefft de is schuldich nae to wijsene
offte dat holt toe geldene.

Item wee een holt hout offte voeret die is broeckhafftich den Holtrichter en(*de*) die Marcke.

Item daer en sall niemandt meer boecken houwen dan een ende voeren die voor Sunte Peters auendt ad Cathedram op sijn Hoff Wije daer bauen hout en die eerste Boecke nicht aelinck to huijs enheuet de verbreckt den Holtrichter en(*de*) der Marcke dubbelde boote ende soo vaeke alse die schotter de erste boecke vindt soo manninge wroge en(*de*) boote.

Item wee eene boecke houwet en(*de*) uijtgevoert dat is to der Marcke genade.

Item oock en sall niemandt een grooter rijs houwen in sijnen bussche dan een tuijn rijs offte soo groot als twee ossen met een jocke mogen bogen neder sunder argelist.

Laatste deel op dit blad, betreffende de holtink van 1492, staat op de volgende bladzijde!

Eerste deel van dit blad, over markerecht, staat op de vorige bladzijde!

Item int jaer van duijsent vier hondert unde twee unde t'negentich is die Holtrichter met den gemeenen Erffg(*enaemen*) auercomen up den gesatten Holtinck Cathedra Petri offte een Erffg(*enaeme*) weer die in die Marcke houwe ende entvoerde dat den swaeren met gewalde offte heijmelick daer hen liete brengen bij nachte offte bij daege sall men denseluen sijn waertall nicht bebernen eer hij den Holtrichter mijt der marcke vulldaen heeft.

Item daer en sall niemandt meer rijs houwen des jaers dan die houeneer twee voer tot sijne tuijne ende die cotter een beholtelijck den holtrichter ende der marcke eer boete.

Ende dan sall men voort alle scholtjaer deelen die beringhe nae elckes Erue wee daer bauen hout dat sollen die schotters tot allen tijden wroegen ellick voeder bij eene poene van vijff olde schilde verpeent en(*de*) verwilcoert de holtrichter en(*de*) gemeene marcke

Item wee eenen berneboom hout die sall weesen bauen topsoer ende beneden holt ende van dreene voeder holtes ende den sall men op voeren op sijn Hoff binnen viertien daegen ende brengen den boom sunder saege ende sunder slaege ende daer sall hij voor gelden voor ellick eene brede blacke.

Item wanneer men vindt eenen buijten man hoden vercken in den ackere die verbreckt bij daege twintich penninge bij nachte twijer twintich penninge.

Item soo mannige doer schottinge soo mannige twintich penninge.

Item wanneer een Marckenote houener offte Cotter een auerlates Vercken laet met willen auergaen, die verbreckt dat vercken en(*de*) 1 olde schilt

Item alle auerlatesche Verckens die van buijten incomen in den ackere daer men weet den sij toe hoeren die Verckene verbrecken dat lijff den holtrichter en(*de*) der marcke en(*de*) dat sall men met ordele en(*de*) met Gerichte maelschoten in den Hoff to Hengelo en(*de*) met den rechte verwinnen.

Item alle auerlatesche Verckene daer men niemandt en weet wen dat sij sint die sall men drie auer die naesten kercken vercondingen, ende geeuen sij dan auer den Gerichte ende die sall der marcke ende den Holtrichter eer aekeren ende den schotters haer schottinge betalen, offte goede borge daer voor setten van marckenoten die daer goet voir sijnt in der tijt der betalinge.

Item wee eenen eken boom booren sulcke verbreckt den Gerichte en der marcke

Item wee eenen balcke hout die verbreckt den Gerichte en der Marcke Vijff arn(*oldu*)s gulden.

Item een toich van twee voeder holtes voor twee blancke ende nicht meer ter marcke genade.

Item een eeult lanckwaege voor een placke.

Item een dubbelt lanckwagen voor twee placken.

Item alle gedeelt en gewijst holt sall men voir sunte peters auendt opvoeren offte dat sall anders den holtgerichte en den marcke weeder verscheenen weesen.

Item verwilcoert alle beslach soo dicke en(*de*) soo Vaeke alse de toe gesonden wordt soo vaeke breecken sij eenen arn(*oldu*)s gulden als die swaerne in ende utgaen sollen sij vroghen.

Item die koeschottinge eene braspenninck daer geen heerde bij is, een haluen braspenninck den schotter daer een Heerde bij is.

Item alle jaer laeten wrogen die telgen to pooten eer men em den telgen boom wijset, bij eenen broeke groet off kleijn.

Item in den jaer vijff en t'negentich is geconsenteert ende beslagen eene mate bij weelmans de welcke heuet gecofft Frederick van Twickelo daer hij den bueren reijde aff betalt heeft viertich gulden ende daer toe sall hij den bueren van Drijne affdoen an oir ridder-slach twee ph(ilipp)us gulden.

Item noch is up dieselue tijdt een beslach beschlagen genaempt dat ram goer dat johan ten ramgoer hadde gepachtet voor achte einder gulden die die holtrichter met die bueren solden hebben oren holtinck jaerlix mede te holden hijr is mede inne een kleijn medeken dat die holtrichter betalt hefft daer hij iaerlix aff gift eenen horns gulden.

Item wee een vercken hesset so mannich hessen voor ellick hessen 20 penninge.

Item die nijen swaeren sijnt nicht schuldich te wrogen nicht meer dan bij oeren tijden gebrooken gehouwen, wort ten weer saecke dat sij noch holt op den stamme vunden dat voor sancte peter nicht opgevoert en weer als dat ingesat is.

Item daerumme so mach die Holtrichter manen die hee nae eijschen kan ende verhoet sijn ende veriaert sijnt ende verswegen sijnt.

Item alle jaer als men inbennen will soo laet eerst auercomen in der bencken wo veele schotter koijken ellick mejer dat jaer hebben sall en(de) willen sij des nicht seggen soo en drijuet nicht meer dan ses up de waer.

Item oick laet em alle jaer die Schotter koijken inbennen up dat sij die schotter kennen mogen dat en plegen se nicht toe doene soo en konnen sij des oick jo nicht wetten see mogen sij laeten waer sij willen.

Item anno LXXXII hebben gebeden die stadt van Delden holt to vunderen tusshen der Cruijs stegen en(de) der stadt daer geuen hem die bueren wat umme beede en(de) nicht van rechte um een gedechtenisse is dit geteijkent.

Item op die Cotters en inwoners inder Marcke sollen oick verbreecken die vercken en(de) eenen olden schilt gelick die gewaerden bueren.

Item alle uijthemesche lude eer vercken to steken so vrou als men se vijnt.

Item in Woelder Marcke alle hoijmede offte holt daer men up lijkt offte marcken holt is, dat sall der aekeren tijt al heel apen liggen, soo dat schotTERS to den ene in rijden en(de) gaen mogen en(de) to den anderen en(de) weer uthrijden ende gaen mogen offt, hij breket soo vaeke als ment to vijndet.

Item die peerde schottinge des daeges een stoter en des nachtes een haluen arn(*oldu*)s gulden anno LXXXIX Sante Lucie.

Item wee meer boote holter houwet dan een dat is der marcken genade, dat is dat men geen asholter en(de) boecken offte sporen offte balcken off toghe alle boet holt daer mach men meer eijn houwen binnen eene jaere wee dat jaer een van de voorß(*chreeven*) houwet, gijn ander holt houwe dat is to des Holtrichters ende der Marcke genade dair seet bet up des schut velle vanden bueren.

Item int jaer van t' negentich, ene maete beslaegen ant Lussegoer bij den schillinck boen, dieselue verpachtet hermen de roede richter to Borne ende Johan saettrinck souentijn jaer voor vyer Copmans rijns gulden waer men dit gelt bewijst sall men betaelen to behoef der voorß(*chreeven*) marcke.

Item die van Woelde hebben geslaegen een Weijde kempken alle jaer voor drije arn(*oldu*)s gulden ses jaer lanck en soo sall dat een ander oick ses jaeren hebben die daer mede angelandet sijn.

Item van oldes soo heeft alle wege woonte geweest dat ellick Erue is schuldich te patten IIII telgen en(de) een olt gewaert Cotte eene telge alle jaer te potten.

Item off sij daer en bauen meer telligen wolden Copen en(de) setten, dat solden sij den holtrichter to kennen geuen waer men die van betalen solde, dat is soo van oldes gewontelijck.

Item seet bet up de bernebome de sollen holl wesen en(de) top soer daer bestaen groene boome voor te howen en(de) andere klapholt

Item die swaerne sijnt nicht meer schuldich to wrogen dan bij oeren tijde gebraeken wort, ten weer saecke dattet die nijen swaeren noch up die stammen vunden hierum offt ere voirswaeren dat wat vergeten offt versmuck dat sije nicht en wroegeden off vrogen wolden bij eren jaer ende die Holtrichter daer nae wat eischede mach hij sijne broeke manen allijke wall dat is gewijset voor recht.

Item die marcke magh nimmer gevreddet worden ten sij dat die Holtrichter eenen steeden schotter ende swaeren daer heeft die die Holtrichter nicht aff enset So en kont sij nicht doen dat em gae mede door sijn houwet, en dat die swaeren dienere nicht beunwaere anders dan in den holtrichte auercomen wort dat sij, waert van sij, dit brenge hij up.

Item anders mogen sij houwen ende soo veele aeckerens onderslaen en de soo veele schotter koijsen laeten gaen als sij willen, want daer up den stock weer gekerfft, de tall ende die schotter koijsen getekent, affgebrant soo en kondemen in den scheeme niemandt nae dauan oft gaen laeten.

Laatste deel op dit blad, betreffende de holtink van 1513, staat op de volgende bladzijde!

Eerste deel van dit blad, over regels van de marke, staat op de vorige bladzijde!

anno XIII up donnerdach nae Servatij
Richter Frederick van Twickeloe

Cornoten { Heer Johan van Beueren deken
Berent van Beuervoorde

Item dit naebeß(*chreeven*) is beslaegen van der marckt ende is
vercofft, bewilliget, en beleuet van den gemeenen Erffg(*enaemen*)
soo nabeß(*chreeven*) staet.

Item Frederick van Twickelo gecofft eene maete
met aen gaerden aan der Weele voor LXXX gulden
borge Johan van Twickelo

Item Wolter Ensijnck gecofft een maet met een kampe
gelegen bij der botter maet voir LXXXII guld(en) borge
Frederick van Twickeloe.

Item Johan ten borchuijs gecofft een kamp met twee
kleijne meekens gelegen bij Bergerinck voir hundert
en twintich gulden borge Frederick van Twickeloe.

Item Hergerman gecofft dree meekens voor t' seuentich
gulden borgen Gert assinck ende Berent Wermertinck

Item die Richter van Enschede een deel gecofft voir
LXXX gulden borge Jan van Twickelo.

Item Berent van Beuervoorde voor die rijgherpen
t' sestich gulden borge Frederick van Twickelo.

Item noch Berent van Beuervoorde gecofft een
maete am deldener Marsch voir hundert en(*de*) thien guld(en)
borge Frederick van Twickeloe.

Item Frederick van Twickelo voir die Balckhaer in Woelde
anderhalff hundert g(*ulden*) borge Jan van Twickelo.

Item een maet gelegen int Broeck voor hundert en vijff gulden ende staet op den deckene en Berent ter bruggen borge Jan van Twickelo en(*de*) Euert ter bruggen.

Item Frederick van Twickelo eene maet gecofft up den vndermarsch voor XXII g(*ulden*) borge Jan van Twickelo.

Item Berent van Beueruorde gecofft een goerden undt met een kempken voor XXIX gulden borge Frederick van Twickelo

Item men sall noch besien en(*de*) insetten eenen kamp bij dat laerhuijs ende Wechorst is vercofft Frederick van Twickelo.

Item Frederick van Twickelo gecofft dat Hengeloe voor XXXIII gulden borge Jan van Twickelo.

Item men sall oock noch besien ende insetten den Oelinck camp gecofft Hermen ten Segger.

Dit naebeß(*chreeven*) is auergegeuen anno XXXII

Item Gert assinck een klein goerdeken.

noch is den bueren van drijnen geconsentirt eene maet bij Enshede dat sij seijden dat weer een unlandt.

Item bij Bergerinck ende bij anninck heeft die Holtrichter twee goerdekens gecofft ende betaelt

Item Jan anninck een cleijn goerdeken gekofft ende betalt

Item Berent ten Nijenhuijs een goerdeken sall hij der hilligen kercke to Hengelo affgeuen wat redelick is die armen tho stendich.

Item voor den gorden aen der Wechorst is Frederick van Twickelo voor auergewijset, daer die moder ten beruetloe up woent gelegen bij beruetloe anden dicken marsch.

Dit naebeß(*chreeven*): hebben die van Woelde beslaegen.

Item daer Jan ten beruetloe woent die blinde man huijs en(*de*) hoff heeft gecofft Frederick van Twickelo.

Item Velt Evert een huijs en(*de*) goerden heeft gecofft Frederick van Twickelo.

Item daer Lambert benninck up woent gesath up anderthalff spint geseijdes gecofft Frederick van Twickelo.

Item auercomen bij den Holtrichter en den gemeenen Erffg(*enaemen*) des dinxdages nae inventionis S(*an*)cta Crusis anno XXXIIII dat alle die geene die up die Marcke woenen ende goerden affhebben sollen up die negeste holtgerichte bijbrengen quitantien ende betalinge bewijzen dan sall hem die holtrichter daer breue van geeuen off in dat holtrichte boick teecken.

fol 004A is geheel blanco

Acta des Holtincks anno LXII

Anno LXII up auendt ad cathedram petri satt die Eerbaer Jan van Twickeloe bij Coernooten Claes van Beueruoerde unde Euert Riger een Holtgerichte in Woelder marcken van wegen und in den naemen des Ernuesten und frommen Adolph van Twickeloe Erffholtrichter der Woelder marcken voorg(*enoimpt*) in dessen Holtgerichte hebben die geswaeren haere wroge gedaen nae uijtwijsinge enes gedeels met A. geteekent,

Nije geswaeren

Luijken Berninck Willem ten Nijenhau, Hermen ten Nijenhus.

Jan Haskinck, Jan ten borchuijs und Jan oelinck

Item deese mannen voorg(*enoimpt*) hebben haeren eedt gedaen der voorß(*chreeven*) marcken beste te doen dit jaer lanck.

In dessen Holtgerichte hebben die simplijcke Erffg(*enaemen*) gekent und uijtspraecke gedaen van den broicken soo in den aeckeren tijden vallen geteekent met B.

Item in dessen Holtinck is gekent van den samend(*en*) Erffg(*enaemen*) der marken voorg(*enoimpt*) up die twistige saecke des Drost van Twente und des Holtrichters der woelder marken allent nae meldunge des tractaets met C geteijckent.

Item in dessen Holtgerichte is den Ernuesten Scheele thogelaeten van den holtrichter und samenden Erffgenaemen. eenen stuen Steens van vijfflich duysent Steens in Woelder marcke to backen bij alsoe dat hij die kuelen offte groeuen wedder sall doen dijken dat niemandt daer schaeden bij becoome.

Item up dessen Holtinck is dem pastor van Hengelo van den Holtrichter und samenden Erffg(*enaemen*) toegestaen een Timmerholt von dat hij volle arbeids met shrijuen in den Holtinck moet doen.

Item den pastor van Delden oick een holt.

Item den olden schotters naedenmael sije nicht gekregen en hebben eijn holt voor haeren arbeit.

Item Jan van Twickeloe gecofft den gaerden den jan ten buren und Fenna sijn Huijsvrou int gebruijck hebben bijlijnck die burijnck braeck gelegen den Welcken gaerden jan van Twickelo aergegeuen und wedder vercofft heeft den voorg(*enoimpte*) Jan und Fennen sijnder huijsvrouwen unde oeren Erffg(*enaemen*) daer van die penningen tot der marcken beste gecoomen und solten derhaluen die Cooperen voorg(*enoimpt*) unde oere Erffg(*enaemen*) dessen gaerden tot eeuwigen tijden tot oeren schoonsten gebruijcken actum a(*nn*)o 62 up auent petri ad Cathedram

Verweer van de Holtrichter tegen de drost van Twente (1562)

— fol 5A —

Jegenbericht des Holtrichters tegen den
Drost van Twent vertee kent met H.

Soo als der Ernuester und frommer Goessen van Raesuel
Droste van Twente auer den Ernuesten und frommen
Adolph van Twickelo Erffholtrichter der Woelder
Marcken aen onsen G.h. stadtholder oick mede den
samenden Erffg(*enaemen*) der voorß(*chreeven*) Woelder marcken in voor-
leden jaer van LXI grote und unwaerhafftige klaege
gedaen, voir dragende der gemelter holtrichter volle groote-
re holter uijt Woelder Marcken gehouwen und sijck
daer mede tegens die upgerichtede nije articulen oick bauen
sijne gerechticheit gedaen und misbruijckt solden hebben.
allent nae breederen inholt der supplication an mijnen
G.h. und eenes missiuens aen die samenden Erffg(*enaemen*).

Daer uijt erspraeten dat onser G.h. up gesinncht des
Drosten voorg(*enoimpt*) de Woelder marck beß(*procken*) noch tho heeft
beleuet to t' slaen und beß(*procken*) up den huijdigen dagh in arrest
doen solden allent tot mercklijcken schaeden nicht alleen
des holtrichters sunder oock mede der samender Erffg(*enaemen*)
und inwoonderen der voorß(*chreeven*) marcke heeft oock der
Drost voorß(*chreeven*) etlijcke Commissarien gesolliciteert um in
Woelder marcke te verschijnen und die twijspoldige saeck
voorß(*chreeven*) te verhooren dewijle auerst dat solue sonder
groote onkosten und unraet der voorß(*chreeven*) marcke nicht
solde moogen uijtgerichtet worde wilt derhaluen der
Holtrichter voor die samentlijcke Erffg(*enaemen*) der Woelder
marcken daer van geprotesteert hebben als een Erff-
holtrichter und swaersten ghewaerter in der marcken
togestaen dat umme des Drosten unde des Holtrichters
voorß(*chreeven*) twist und twijdracht die gansse marcke in onkosten
und schaeden gevoort soude worden.

Tho deme is nicht billich godtlijck noch recht dat omme
eenes offte twijer willen die samende gemeente unde
inwoonderen der marcken schaeden lijden und een jegelijck
aen sijner gerechticheit voorletz solde worden woe
in deesen jaere genochsam voormitz des voorß(*chreeven*) Drosten
unwaerhafftige klaegte gesheen is alsoo dat niemandt
sijn behoerlijck andeell t' sij Holtrichter Erffg(*enaemen*) offte
buer heeft becoomen mogen.

Is oock to bedencken dat vermits soodane veranderingen der dingen der marcken olde gerechtige rechten und gebruijck geswecket und daermede und unsen naecomelinge und umliggenden Marcken groote inbroicke tegens des Landes eer und plebesiten heerinbreecken und vallen laeten des sich nochtans nicht en gebuert dewijle wall andere wegen und middelen om den voorangetoogenen Twist nedder to leggen gevonden conden worden. Wantte wij seluen marcken richter und marcken rechten hebben. hebben oock daer toe onse appellatien tot anderen marcken daer wall een unpartijelijck ordeell kan geweest worden. Soo auerst die saecke den Holtrichter seluen belangende kan und magh men daer to anderen ordineeren waer mede soodaene Twist nedder gelacht unde soodaene voorß(*chreeven*) unnoodige groote oncost vermijdet konn worden waer toe sick der Holtrichter gentselijck refereert.

Gifft derhaluen der Holtrichter voorß(*chreeven*) den samenden Erffg(*enaemen*) der marcken voorß(*chreeven*) denstlijck to verstaen dat er omme sick des Drostens unduchtlijcke klaege to entslaen alle tijt toe rechte erbadden heeft und sich alnoch erbijdet voor die samenden Erffg(*enaemen*) der Woelder Marcken omme die saecke alhier voor die seluen Erffg(*enaemen*) to verhooren und nae Holtinges recht want uth marcken saecke is daerinne to procedeeren.

Gifft oock der Holtrichter voorß(*chreeven*) mede to verstaen dat er nicht bauen sijne gerechtigheit gehauwen heeft dan noch weniger und nicht meer als hem van sijnen voor-olderen naegelaeten en augeeruuet sij.

Woedaener gerechtigheijt auerst der Holtrichter in der voorß(*chreeven*) marcke hebbe sall in tijde der noot genochsam aen den dagh gebracht und den sulcx gebort vertoont werden dersaluen sich der Holtrichter vorg(*enoimpt*) nochmaels tegen den Drostens voorß(*chreeven*) met rechte to verweeren voor die samende Erffg(*enaemen*) gans hochlijck verbiedet

Tho deme soo die Droste vorg(*enoimpt*) vordert und will dat die mij upgerichtede articulen umme tot ewigen tijden in der marcken to onderhouden und van den Holtrichter versegelt solden worden will hij up die Holtrichter voorß(*chreeven*) die samende Erffg(*enaemen*) erinnert hebben. wie oick ohne twijffell eenen ijderen alnoch bewust.

Dat die samende Erffg(*enaemen*) in des Drostens voorgegeuenen
nijen articulen noch ter tijdt newerlde alle to saemen be-
williget hebben, oick nicht van den gemeenen bueren
unsen meijer luijden angenamen dem doch daermede
oick merckelijcken angelegen is und beß(*chreeven*) noch to die
nijen articulen nicht beedet hebben derhaluen up eenen
gemeenen Holtinck anno 56 van den samenden Erffg(*enaemen*).
etlijcke der articulen soo dem Holtrichter und etlichen
Erffg(*enaemen*) met den gemeenen bueren beswerlijck met enem
✚ teken gemercket sijn umme uthgedaen und affgestalt
to werden daer mede niemandt an sijner gerechticheit
vercortet solde sijn.

Is oick eenen ijderen Erffg(*enaem*) alnoch in frijscher memo-
rien woe der Holtrichter voorß(*chreeven*) anno 60 desse gemelte
versegelinghe belangende den samenden Erffg(*enaemen*) to eenen
guitlichen antwort hebbe voorgedragen und begert, dat
der Droste voor dat erste concept der nijer voorwerden
dat welcke der Holtrichter mach underteecken hebben,
an den dach solde brengen vmme tegens den nijen brief
den der Droste voorg(*enoimpt*) begert voorsegelt to hebben
auctentive geauschulteert to worden vmme als dan volgeß[?]
te doene alsoe sick dat nae beuindinge der saecken behooren
sall dat welcke allent beß[proken?] noch to verbleuen.

Nademe dan sulcx alnoch nicht geschijen und die affgeuisi-
teerden articulen alsoo mijt enem ✚ teken van den
Drosten mede auergegeuen woe vurß(*chreeven*) nicht naegelaten sunder
alnoch van den Drostens voorß(*chreeven*) in den voorsegelden brief
ingetoghen.

Seght dersaluen der Holtrichter voorß(*chreeven*) dat er omme
gemelter redenen die voorß(*chreeven*) versegelinghe nicht sall
behooren to doene dan soo eenige nije institutiones in der
marcken solden upgericht und versegelt werden soo solden
dat bij an und auer behoren to wesen alle die samende
Erffg(*enaemen*) der marcken voirß(*chreeven*) niemandt daer van uijtgesundert
vmme dat een ijder sich hijr vp rijplich sall connen delive-
ren, het welcke noch nicht geschiet is.

Dit auerst also woe voirß(*chreeven*) gedaen sijnde is der Holtrichter
voirg(*enoimpt*) alsoe eijn Erffg(*enaem*) voor sijne persoon allene willich
mede in te gaene und to doene als gotlijck ende recht sijn
sall alsoe dat nochtans niemandt in sijner gerechticheit einiges
sijnnes daer mede perturbeert noch bescheediget werde
stellende dit selue to erkenntnisse der semplichen Erffg(*enaemen*)

Begerende seer flijtich de samende Erffg(*enaemen*) der marcken voorß(*chreeven*) dem Holtrichter in dessen sijnen voirangetagenen billiken voornemen willen handthauen und nicht vermits unuerstandt und ungunst der ungerechtigheijt bijuallen daer mijt der marcken gijne grooter oncost und unraedt en erwasse daer mede oick dat verbodt soo van der Drosten voorg(*enoimpt*) tegens lofflijcke vsantie der marcken up die marcken gedaen up dessen tegenwerdigen Holtinck gecasseert mach werden, und eijn jder sijne berne boome unde andere gerechticheit becoomen mach und alsoo eijns des Drosten mannichfoldigen klaegen eijn ende werde vnde volgens eijn ijder nu vort dan dat sijne in der marcke rostlijck mijt freden geneiten unde gebruijcken mach. Ingebracht anno 62 up auent ad Cathedram Petri

Anno 62 up auent petri up dessen tegenwerdigen Holtinck hebben die semptlijcken Erffg(*enaemen*) hijr onder beß(*chreeven*) up desse voirgegeuene articulen van den Holtrichter voorgedragen eendrachtlijcken bewilliget und beslaten in forma also volget.

In den eersten hebben die samplijcke Erffg(*enaemen*) gekent dat wie van den Erffg(*enaemen*) in Woelder marcke up dessen tegenwaerdigen Holtinck nicht præsent is sall sijne stemme verlooren hebben. vant allent wat up dessen dagh gehandelt wort.

Ten anderen heeft die Holtrichter begert to weten wie van den Erffg(*enaemen*) voirg(*enoimpt*) mede auer hem mit den Drosten van Twente an onsen G.h. Stattholder gesupliceert mochte hebben naedemael het huijden eenen bestempen Holtinck were soo gedachte der holtrichter sich tegens den Drosten voirg(*enoimpt*) met sijnen unbegenoemten adharenten rechtes to verwiesen und to verdedingen daer up die simpliken Erffg(*enaemen*) nae gueden beraede samender handt und ein ijder bijsundert unde apentlijck bekent und geandtwort dat sij van des Drosten supplicatie nicht en weten hebben daer innen oick nicht bewilliget

Ten derden hebben die Erffg(*enaemen*) eendrachtelijcken geslooten dat des Drosten unde holtrichters stridige saecke voor die samplijcke Erffg(*enaemen*) up nachcomenden Holtinck up auent petri anno LXIII sall voorgebracht worden daer alse dan

die Erffg(*enaemen*) ener twe offte dree unpartijdigen van denseluen Erffg(*enaemen*) to stellen sollen und alse dan daer van to kennen alse sich dat nae marcken recht behooren sall vnde die Commissarien to vorderen sall nicht noodich sijn dan soo der Droste offte die Holtrichter voorg(*enoimpt*) Commissarien solliciteren Woelden sollen sij mogen doen up hores seluest costen und nicht up der marcken schaeden oick dat solckes unuercortet der marcken und Erffg(*enaemen*) haere gerechticheijt und rechten gescheen sall.

Ten vierden hebben die Erffg(*enaemen*) eendrachtelijck dat beslaeg soo up die marcke vermits den Drost en voorg(*enoimpt*) gedaen gerichtlick affgedaen unde bewilliget dat nu vort dan eijn ijder sijne berneboomen und andere tobehoorige gerechticheijt uth der marcken vorg(*enoimpt*) genieten sall alse hee van oldes gewoontlijck is. vnde omme dat hijr geen vnrecht ijnne geshee soo sijnnen gecooren drie Erffg(*enaemen*) nemplijck Nicolaus van Beueruorde Georgien Van der marcken und jan van Twickeloe omme met den Holtrichter eenen ijderen dat sijne to wijsen.

Ten vijftten is auergegeuen dat naedemaell noch ter tijt des Drost en voorg(*enoimpt*) nje constitutiones van den samenden Erffg(*enaemen*) voorg(*enoimpt*) nicht to saemen sijnnen ingeruimt dan alle tijdt bis noch to strijdich gebleuen Sall derhaluen der Holtrichter die seluen nijen articulen den voornoempsten Erffg(*enaemen*) to schicken omme dieseluen alnoch to visiteeren vnde alsoo eijn ijder up naestkumpstich petri anno LXIII daer van sijn guetduncken inbrengen und als dan eendrachtelijck to concludereen, alsoo sijck dat behooren sall voorbeholden dat middeler tijt und soo lange beß(*chreeven*) dat sich die Erffg(*enaemen*) mit den Holtrichter verdraegen hebben eijn ijder sijne gerechticheijt vth der marcken genieten sall alse hie dat van oldes gewoontlijck is.

Erffgenaemen præsentes van dit jaar 62
Adolph van Twickeloe holtrichter
Decanus oldenzelensis cum socijs suis

Heer Derrick van Deventer amptman der
heeren van Sunt peter tutrecht.
Rolff Helmiges amptman des probstes van oldenzell
Heer Roesken
Claes van Beueruorde
Eggerinck ripperda van wegen sijner und sijnes
Vaders
Hermen van Weluelde
De amptman van der Gronaw und van Bentem
Jan van Twickelo
Georgen van der marck
Melchior Wijnhoff
Euert Reijger
Frans ter bruggen
Meuus ter bruggen
Esken tenckinck
Tonnius lambertten
Berent te Laerhuijs
Lubbert Lubbertinck
Jan Oelerinck
Jan Egbertinck
Gert Willerinck

fol 008A is geheel blanco

Jegenbericht des Holt Richters waeromme
hie des Drostens voorgestalte articulen
nicht en heeft willen verzegelen ingebracht
anno LX.

Alsoo eenem ijderen desser marcken gewaertten und
inwooneren kentlijck is dat dem Holtrichter der
woelder marcken etliche articulen up den lest ledener
Holtinck ad Cathedram petri anno LIX sijnnen
voorgestalt omme die seluigen in der voirß(*chreeven*) marckten
tot ewigen tijden te onderhouden Secht hierop der
Holtrichter voirß(*chreeven*) dat men beuint in den voirgenoemten
punten sommige clausulen soe die grontlijck verstaen
und vermercket worden daer mede eens deels die
holtrichter ens deels etlijcke Erffg(*enaemen*) und eens deels
die samenden bueren der marcken voirß(*chreeven*) in hoeren
olden billigen gebruijck und lanckwijligen gerechtigheden
vercortet und beswaert worden jdoch met soodaenen
bescheide dat die Holtrichter und samplijcke Erffg(*enaemen*)
die articulen voorß(*chreeven*) sollen mogen visiteeren umme
up dessen tegenwoordigen nootholtinck daerinne te
consenteeren offte deseluen te verbeteren.

Daermede dan in der Marckten voorß(*chreeven*) nu vortan goede
statuten, manieren und ordonantien gemaect daermede
eijn ijder onuercorttet bij sijner gerechtigheit mach erholden
worden, und die marckte voorß(*chreeven*) in gueder huide verwaert
und regeert und to bate der Erffg(*enaemen*) und samender jnwoonderen
dat holt mach bliuen onverhouwen groijen unde opwassen,
unde oick met patten alle jaer verbeteret werden und
niemandt sich langer met houwen het sij Holtrichter
Erffg(*enaemen*) ofte buer sall mogen misbrueken heeft derhaluen
der Holtrichter vorg(*enoimpt*) desse naevolgende articulen mit
voirraet doen veruaten noodich gehalten te worden, in die
marckten voirß(*chreeven*) verhapende dat die sijnes guetdunckens
van genen redelijcken voor onredelijck erkant sollen
worden. doch alsoo dat eijn ijder Erffg(*enaem*) sall mogen
und behoeren up eijn ijderen articulen sijne meinunge
und guetduncken t'seggen wes goet odder quaet noodich
offte onnoodich hierunder ingevoert und insereert is
mijt erclaringe und beduedighe enes ijder artickels

die ijmandt duncket onbillich te sijn de orsaecke te seggen
waeromme etc. Vorder soo die Erffg(*enaemen*) mijt den Holt-
richter hijr ijnne accordeeren worden sal men alse
dan den gemeenen bueren wanttet kom am meesten
belanget, die seluen oick behooren vortholden, vnde
nachdeme die daer ijnne mede bewilliget und beedet
alse recht is, ijs alse dan der holtrichter vorg(*enoimpt*)
guetwillich die geconsenteerden articulen voor hem
te versegelen mit alsoodaenen voorwaerden wanneer
die versegelinghe sall geshien dat dem holtrichter alse
dan die articulen ijm jaer 55 voirgegeuen und van den
Holtrichter onderteijckent eersten wedden ten handen
gestalt sollen worden, soo auerst solckes nicht und
mach verwilliget worden und die samenden Erffg(*naemen*)
tegen des holtrichters voirgegeuenen gegenwaerdigen
naevolgenden articulen mit gueden bescheide redelijcke
oersaeken des verweijgerens hadden voor te wenden
daer mede sij seluest und oick haere meijer luijde
in haeren gerechtigkeit und Erffwinninge vnuerhindert
und unuercorttet bliuen can und moet als dan der
Holtrichter vorß(*chreeven*) lijden dat die vorß(*chreeven*) articulen gegeuen
int jaer 55 van eenen ijderen Erffg(*enaemen*) beuestiget und
versegelt worden is seluest mede willich und bereit sulcx
to doene, soo veere daer buten vnuervatet und affgestalt
bliuen die seluen articulen in jaer 56 up eenen gemeenen
holtinck bij samplijcken Erffg(*enaemen*) affgeinuiseert und met
eenen ✚ teeken en gemercket worden wie eenen ijderen
Erffg(*enaemen*) solckes in frischer gedechtnisse is, Begert derhaluen
der Holtrichter dat sodaenen schrifftten mogen geapenbaert,
und tegens die anderen de der Ernuester und frommer Goessen
van raesvelt Drost s landts van Twente begert versegelt
to hebben, geauschulteert worden, So die dan mijt den
anderen accordeeren sall die holtrichter des versegelens gene
verweigerung noch wijder vthflucht begeren noch voorwenden,
dan sollen die seluen articulen dueren und gehalten worden
soo lange dat den Holtrichter und samplijcken Erffg(*enaemen*)
belieuen sall dan soo die selue twee articulen und schrifftten
mijttten anderen dissonerden al und alsoo nicht alse voorß(*chreeven*)
auer eijn quemen wort dem Holtrichter niemandt mijt
reden offte billicheijt auertuijgen dat er soodanige
dissonerende articulen solde behooren te beuestigen

Vermeent solckes recht und nicht vnbillich te sijn Begert
hieromme die Holtrichter voirß(*chreeven*) die samenden Erffg(*enaemen*).
hijr van haere goede meinunge thom guetlijcken antwort
willen vthsprecken und dem Holtrichter wes hem guet
duncken sall an seggen.

up dessen Holtinck en is up des Holtrichters voirgegeve-
nen puncten nicht geslooten dan naedeme die Droste
van Twente und etlijcke andere Erffg(*enaemen*) eendrachtelijck
accordeerende geslooten, dat een ijder bij sijne gerechtig-
heijt bliuen sall hente ter tijt to die Holtrichter mijt den
samenden Erffg(*enaemen*) van den twistigen articulen in der
woelder marcken erwassen sich vereeniget hebben.
Actum to Hengelo in der kercken anno LX

Laatste deel op dit blad, betreffende de holtink van 1562, staat op de volgende bladzijde!

Eerste deel van dit blad, de afsluiting van de holtink van 1560, staat op de vorige bladzijde!

In dessen tegenwoordigen Holtgericht gehalten anno
LXII up auent petri ad cathedram erschint alnoch
der Holtrichter voor ul(*ieden?*) samplijcken Erffg(*enaemen*) der
woelder marcken alnoch die voorß(*chreeven*) articulen voordra-
gende mijt littera A. verteijckent ommde deseluen
geuisiteert und geapprobert te worden offte dat des
Drosten brieff welcoere van etlichen Erffg(*enaemen*) versegelt is
tegens dat eerste concept dat welcke der Holtrichter
mede onderteekent mach hebben geauschulteert sall
worden soo dan daer ijne nicht contratie bevonden
in der Holtrichter alse dan erbiedich der seluen nae te
coomen unde die to versegelen voort hijr ijne to doene
woe ijm jaere LX is voorgegeuen, woe bauen verhaelt.

fol 010A is geheel blanco

Tuichenisse der bueren up anspraecke des
Drosten tegen den Holtrichter voor den Richter
van delden waerinne des Holtrichters
gerechtigheijt vnde Lanckwijlick gebruijck
beweesen wordt.

Copie und Extract vth des Richters protocollen
te Delden.

Andtwort und Tuichenisse vp die fraege unde aenspraecke
des Ernuesten und frommen Goessen van Raesvelt Drost
van Twenth gedaan vp Jan Bergerinck Jan stegerinck
mit haeren anhangе voirbeß(*chreeven*) om een tuichenisse der
waerheijt.

Tem eersten up den eersten, anderden, und derden artijckel belan-
gende den meijer die up ten Hoff tho Hengelo gewoont solde
hebben mit sijnen ommestenden daer up seght Gert ten Ber-
uetloe, Wolter Gerdinck, Gert Wilderinck, Gert Iansinck
Jan Bergerinck unde Jan Anninck dat up den Hoff to Hengelo
eijn meijer genoempt Henrijck Hoffmeijer gewoont heeft in den
huese und up die plaetse daar noch dat olde Bouhuijs is
und daer nu dat principael Huis steet daer plach eenen
grooten hoogen spijker to staene mijt grafften unde bruggen
meer die vier andere jongeste mannen nempijck Jan
Hegerman Jan Olinck Busch to Drijnen und Lubbert
Lubbertinck die seggen dat see van dit voorgenoempte nicht
en weeten, noch soo seggen desse voorg(*enoimpte*) mannen alle saemen dat
hem nicht bewust en is, off desse spijker eijn Edelmans
wooninge oft eijn ander in den tijden gewest sij dan Frederijck
van Twickelo plach bij sijnen tijden daer wall aff en up to
theen doe he Holtrichter geworden was, dit is een lange tijt
verledden, dan sij en weeten nicht woe mannich jaer want
see damals noch junck weeren.

Van des Meijers gerechtigheijt seggen die ses mannen vooran-
gesath dat sij nicht en weten te tuijgen oft hij mijn ofte oick
meer plecht to genieten als eijn ander meijer dan hem is
wall indechtigh dat hij sich plach te holden an die gerechtig-
heijt des hoeffs to Hengelo wantte hij gijnen Buer denst en
plecht t doen noch up wapen Gerichte to coomen noch Clocken-
slach te volgen und plach oick nicht ten boeren t coomen
de andere vier jongeste mannen voorgenomet en weeten hijr
oick nijt aff

Ten anderden upten vierden vijfften und sesten artickel belangende woer hem Heer Frederijck van Twickelo Zaliger dat holt an sijn Huis to Hengelo vertimmert den brandt um die steene upt Tichelwerck to backen und vort ander holt vpt Zeldam gevort gekregen mach hebben.

Daer op die tuijgen to saemen seggen dat hem wall indechtich is dat heer Frederijck Zaliger bij tijden wall etlijck holt uth sijnen egenen houen heeft laeten houwen oick wall uth woelder marcken, daer hije den bueren genoich plach voor te doene wanneer sij in Cummer weeren, maer waer heer Frederick dat holt gelaeten heeft is hem vnbewust connen oick nijt weeten weer hij dat holt vpt Zeldam gefuert hadde, oick nicht mit wat holte hij sijn Huijs getimmert unde den steen daer toe gebruijcket mede jaer gemarcket derh soo en doeren sij nicht metter waerheijt seggen dat daer geen holt vth der woelder marcken mede geweest vnd to gecoomen sij offte oick nicht datter vth der marcken mede gewest und to gecomen waer wat manck gewest sij, wente heer Frederijck alse Holtrichter bij sijnen tijden wall holt in der marcken voorgenoempt plecht te houwen bauen dat genne dat hem van den mennem wie voorß(*chreeven*) vm oere oncosten t betalen gewesen wordt des sich niemandt van den bueren, oick niemandt van den Erffg(*enaemen*) bij onsen gedencken in den tijden plecht te becrodigen, daer to soo en woorde den Holtrichter in den tijden sijn houwen nicht bespert noch gefrogeth van den geswaeren daeromme soo en sach daer oick niemandt vp van den mennem wanttet hem nicht een roerde und en hebben derhaluen sijn houwen nicht beholden.

Ten Vierden offt Frederick van Twickelo, Adolph sijn Soone Erffholtrichten sijnnen Seggen die mannen voorß(*chreeven*) dat Frederick die eerste sij gewest den sij gekandt hebben, dan hem is noch indechtig dat sij van hoeren voor vaederen, in den tijden doe sij noch nicht in de Bencke plegen t coomen wall gehoort hebben dat jan van Twickel Fredericks vader voir Fredericks tijden hoer Holt-richter weere gewest und desse mannen seggen dat bij haeren gedencken die Erfff(*enaemen*) den Holtrichter

nicht en plegen aff, noch an to setten dan dat Holtrichter
ampt bij hoeren gedencken niemant anders dat alleene den
van Twickel to behoorch gewest is, weten nicht anders
dan dat hercomen sij van Jan up Frederijck nae Frederick
up Adolph der noch Holtrichter is beth up dessen dach tho

Ten sesten belangende dat beslach seggen die mannen voorß(*chreeven*)
dat to Drijnen een stucke lants an dat Erue Wijtbroick
angegrauen offte beslagen sij noch ejn Gordeken to Drijnen
gelegen achter die muelen, noch ejn mate vp die Weele
bij Gert ter Weels huijs, Item Jan ten bueren ejn stuck
Gorden lants bij sijn Huijs gelegen.

Item Zelige bruen ten Velde ejn stucke an sijne goerden
angemaket gelegen bij dat laerhuijs.

Item een stucke weijde landts gehieten den Eggerinck past,
dan van dusser weijden twijffelt den voorß(*chreeven*) mannen offt
binnen de XXV jaeren offte daer voir beslagen is.

Item noch eenen Dijck beslagen en Jan van Twickels
mate noch is vns mannen Gert wilberinck, wolter
Gerdinck Jan oelinck, Gert lansinck, Busch to drijne
unde Jan hegerman angesacht dat Jan van Twickelo
solde sijn glijnt offte tuijn gelegen bij den freen marsch
to wijt vtgesat hebben dan offte dat soo is, offte nicht is
hem unbewust.

Noch een hoick Landes beslaegen und belegen bij die
borchus hoffstede daer van seggen Gert ten beruetloe Gert
lansinck Gert Wilderinck und Wolter Gerdinck dat sij vp
ejn jaer offte twee nicht en weeten offt dat voir offte
nae de vijff unde twintig jaeren beslagen sij.

Item noch seggen die tuijgen dat bij den Hengeler Esch een
hoekesken lants sij angemaeket an den gorden kupers
Wolter plecht to gebruijcken.

Int eerste is een huijsken met ejn Gorden beneden XXV jaeren
angeslagen voor Hengelo daer Albert Schroer in woont
Daer nae is angeslagen oick voir Hengelo een huysken
mijt een houeken daer vth gefaren is lambert Smidt
welke die muller to Hengelo nu heeft int gebruijck

Item jan ten Berloe eijn huijsken und eijn cleijn
hoeffken angeslagen bij vnlandt gelegen.

Item noch Tonnies ten segger eijn huijsken und eijn appell
hoeffken

Noch Gert Oelderinck eijn huysken end eijn Cleijn
Hoeffken

Item Jan de Corte eijn Cleijn hutken voor Benninck
vp de stege.

Item die Moeder to Socken ek to oele eijn huysken
mijt eijn gordeken angeslagen daer sij inne woont

Dit seggen die tuijge voorß(*chreeven*) dat dat alse voorß(*chreeven*) waer is
ende weeten daer anders nicht aff.

Ingebracht vp donderdach nae den Sondach
exaudi anno LIX bij den richter Derrick
Engelkens vnd Cornooten luydt des
protocols vnd die procurator der Drost
begert Copiam.

Noch seggen die tuijge voorß(*chreeven*) dat beneffens Bernt
willerincks want offte huis eijn Gordeken angeslagen
is vngefehrlich van eijn spint geseij

Ende noch eijn Gordeken achter Tonnies willerincks
huis vngefehrlich van eijn spint geseij ende see tuigen
seggen dat sij huijden vp dessen dach nicht meer en weeten
und hebben dat voorß(*chreeven*) alsoo beedet dorch dwanck van
rechte vthgesundert jan ten brinckhuis die kranck licht.

[blad is verder blanco]

— fol 13A —

Tuichnis der buren in den Holtinck gedaen
vp de anspraeke des Holtrichters vmme
sijne Gerechtigheijt daer mede to bevestigen
Actum anno 59 den 2. Maij.

Erschint voor V. constituerden Richter der woelder
Marcken die Ernueste Erbaer und fromme Adolph van
Twickelo und sprecht an in dessen Holtgerichte deese
naebes(*chreeven*) mannen nompijck Johan bergerinck de olde
Jan anninck . Jan hegerman Gert ten beruelo, Gert
Wilderinck Bernt soluerinck Jan ten brinckhuijs
lubbert lubbertinck, und Wolter Gerdinck omme eene
kundtscap der waerheijt bij hoeren eede und ewiger
zaligheijt te seggen die rechte waerheijt und niemandt
daer voir an te sien wes hem van volgenden articulen
und frage stucken kondich is.

In den ersten woe volle datse Jan van Twickelo
die olde und Frederick van Twickelo sijn soon
gewesenen Holtrichter der Woelder marcken
plegen to bueren und to genieten van den hoogen
und kleijnen bruecken die in Woelder marcken
plegen to vallen soo wall van Berneboomen
assholteren, boucken, und anderen stammen alse
van anderen brocken oft van den hoogen brocken,
oick jemandes anders, bij Jan ende Frederick sijn
soons tijden ichtes mede genooten mach hebben van
Erffg(*enaemen*) ofte buer dan oft die Holtrichter vorg(*enoimpt*)
dat vervall alleen plegen to hebben.

Item wat oick nae doode Fredericks voorß(*chreeven*) sijn soon
Adolph van Twickelo alse volgenden Holtrichter van
den voirß(*chreeven*) brocken plegt to ontfangen oft oick bij
sijnen tijden daer van jemants anders jchtwas plecht
to genieten oft nicht.

Ten anderden oft Frederick van Twickelo Zall(*iger*)
Holtrichter voirg(*enoimpt*) van die tijdt an doe hee Holtrichter
woert beth to sijnen doode toe nicht en plegt to
houwen berneboomen und andere holter vth der Woelder
marcken toe nootdrufftiger onderholdinge sijnes hueses
to Hengelo unde oft hij sonderlingen tall ofte gijnen
tall hijr op gehadt heeft und oft hem soodanen houwen
ijewerlde bij haeren gedencken wall verhindert ofte
bespeert sij worden met rechte off anders van eenigen
Erffg(*enaemen*) geswooren oft anderen.

Item ten derden woe Lange dat geleden is, dat Frederick van Twickelo voorß(*chreeven*) dat Holtgerichte van Woelder marcke van sijnen Vader Jan van Twickelo voirß(*chreeven*) ontfangen und angenommen heefft.

Item ten Vierden oft Adolph van Twickelo wesende nue Holtrichter nae doode sijnes vaders zal(*iger*) Fredericks voirg(*enoimpt*) nicht oick en plegt to houwen und vth der marcken voorß(*chreeven*) sijne nootdroefft to hebbene in aller maneren alse sijn vaeder voirhen und oft oick solckes jewerlde den vaeder voir unde dem soone nae van den geswaren gewroget sij geworden oft nicht.

Item ten Vijfften wee dat bij hooren gedencken der eerste Holtrichter in Woelder marcken gewest Item wee der anderde und derde sij gewest unde woe sije daer an gecommen oft sije van den Erffg(*enaemen*) daer toe gecooen sijnnen dan oft dat hem angeervet sij worden.

Ten Lesten oft hem wall indechtich sij dat die Erffg(*enaemen*) in Woelder marcke ofte jemandts anders jewerlde eenen Holtrichter afgesatt unde eenen anderen angesat hebben

Van deesen voirß(*chreeven*) Vragestucken die Waerheijt to seggen und soo jemandt van hem mannen voirß(*chreeven*) hijrinne einige verweijgeringe dede gedachte der van Twickelo voirß(*chreeven*) nicht to lijden vm hundert olde Schilde ende schaden mit rechte.

To antworten up die Fragestucken voirß(*chreeven*) seggen die Tuges mannen voorß(*chreeven*)

In den ersten aengaende die Broecken daer op seggen sij an Frederick van Twickelo voorß(*chreeven*) haeren Holtrichter die hooge broecken und an niemandt anders plegen te betalen, unde datse van ~~den~~ Jan van Twickelo den olden voirß(*chreeven*) nicht en weten, wantte dat bauen haeren gedencken is, dan die kleijne broecken worden gedeilt bij .z.h. Fredericks, und bij Adolph voirß(*chreeven*) tijden in 3 delen daer van die Holtrichter eijn deell und die gemeene bueren twee deele van plegen te genieten, voir beholden dat die Holtrichter alleen an sick plegt t holden die brocken van die VI geswaren noemplick van eenen jeden X st(*uver*) up alle sancte Peter ad Cathedram.

Item vp den anderden artickel seggen die Mannen voirß(*chreeven*) dat Frederick van Twickelo van der tijdt an doe hee to Hengelo Huijs heelt wall plegt to houwen in Woelder marcken tot sijner nootdroefft to tijmmeren offte toe den brande tot sijne huese to Hengelo mer woe mannich holt en konnen sij geen en seeckeren tall setten want sie en bekroedighden sich des Holtrichters houwen nicht. des en plegen sich die Erffg(*enaemen*) oick nicht to bekrodigen und watt hije plagh to houwen, dat en worde hem nicht gewroget.

Noch seggen die voirß(*chreeven*) mannen datse alle nootdrufftige saecken die marcke belangende vth der marcken plegen t hebben, und see weesen den Holtrichter daer voir sie haer oncost betaelden.

Item up den derden punct woe Lange dat Frederick van Twickelo voirß(*chreeven*) Holtrichter gewest sij daer up seggen die tugen voirß(*chreeven*) dat hie dat Holtrichter ampt all auer XL jaeren gehadt heeft unde seggen dat he to Hengelo quam van oldenzeell in den jaere doe dat Swolshe orlogh gesoent wort unde voir der tijt hadde Frederick van Twickelo to Hengelo oick gewoont mer hije toich aff und an meer van den tijden ann doe hee van oldenzeell quam wo voirß(*chreeven*) heeft hie steedes to Hengelo Huijs gehalten und gewoont tot sijnen dode toe

Item vp den vierden artickel seggen die Mannen voirß(*chreeven*) dat Adolph van Twickelo voirß(*chreeven*) plegt to houwen und to genieten vth der voirß(*chreeven*) marcken als sijn zall(*iger*) vaeder und en is hem nicht gewrooget oick nicht bespeert van jemandes beth up die tijdt do dat nije contract im jaere 55 vpgerecht is worden.

Item ten vijfften und lesten van den Holtrichteren daer vp seggen see dat Frederick van Twickelo voirß(*chreeven*) der ees erste Holtrichter geweest sij den sij gekandt hebben und hebben oick wall gehoort van hoeren olderen dat voir Fredericks tijden voirß(*chreeven*) sijn vaeder Jan van Twickelo voirß(*chreeven*) Holtrichter gewest weere unde nae doode Fredericks voirß(*chreeven*) is Adolph van Twickelo voirß(*chreeven*) in plaetse sijnes vaeders Holtrichter geweest to dessen dage den die Erffg(*enaemen*) daer nicht an gesath hebben.

Hem tugen Voirß(*chreeven*) en dencket oick nicht dat die Erffg(*enaemen*)
off jemandts anders jewelde eenen Holtrichter hebben ann
offte afgesath seggen oick dat hem nicht en dencket dat
dat Holtrichter ampt in Woelder marcken niemandes
anders solde to comen dan den van Twickelo voirß(*chreeven*)

Vnde die Tuijgesmannen voirß(*chreeven*) seggen dit alsoo woe
voirß(*chreeven*) waer to sijn bij hoeren eede den see der marcken
gedaen hebben. actum ut supra.

fol 015A is geheel blanco

Articulen des Holt Richters mit Nicolaus
van Beuervorde und Esken Tenckinck sijnen
coornoten vpgerichtet anno LXI vp 1561
Joannis decollationis.

Desse mannen naebeschreeuen sijnnen tot lxx [lix?] mannen
gecooren und hebben geswaren dit jaer der marcken
beste te doene gert honuelt, Egbert Seluert, luijcken
berninck Jan haskinck jan ten oldenhaue hermen ten
Loehuijs jan buter.

In den eersten is bewilliget 4 Swijnen up die Waer
in te bernen

Ten anderden sall eijn ijder ter stont alle vngewaerte beesten
gansen und enden, uth der marcken brengen bij voirlies
der seluen und, bij die poene van twee olde Schilden.

Item die geswooren sollen niemandt hie sij Erffg(*enaem*)
offte buer meer inbernen dan eijn ijderen sijn bewijslijck
aekeren, oick geijnen bijsitters dan soo jemandt dat
vmme Godes willen begeerde. dat sall met des Holt
richters consent gesheen wee hijer en tegen gedaen
t hebben befunden worde die sall vijff olde Schilde
verboort hebben unde als een meenediger gestraffet
worden

Item dat niemandt en sall sijne konen oft peerden die
eekelen eeten bijnnen sijne weijden und landerijen drijuen
daer marcken holt inne is. ofte sij daer woll heerden
bij stelden want het die meeste tijdt van den beesten
gegeten, vnde tot der marcken schaeden merckelijck
vernielt wort. So daer jemandt sick beswaert inne
unde die sall verwilcooren dat hij solcke heerden daer
bij will stellen dat der marcken gijnen schaden geshee,
und vmme dat hijr mede der marcken gijnen schaeden
geenen vnraet meer en geschee soo sollen die Schotter
dat binnen holt besien. Vinden sij dan geen eekelen daer
te vorens eekelen onder gewest weren daer sall men die
voir ansien dem dat landt to compt und wolden sij seggen

Hoere beeste haddens nicht gedaen dat sall sij nicht ontschuldigen, wie dit nicht annemmen en will die sall sijne beesten daer bueten laeten, oft men sall terstont sijn lant opbreecken soo dat die Schotters daer in und vthrijden oft gaen connen, allen nae inholt des Holtincks boeck, und wie hijr contrarie ijnne dede sall drie olde Schilde verbuert hebben.

Item umme dat nu vortann der marcken soodanen schaden alst plecht vermits qualijck to hoeden nicht meer en geschie soo sall eene koeschottinge weesen I snaphanen und I peerde schottinge I daelder und die Schotters en sollen niemandt enige schottinge van beesten quijt geuen buten des Holtrichters consent, dan soo balde sij eenige onraet in der marcken vernemen, dat sollen sij binnen 14 dagen dem Holtrichter anseggen bij eijn peene van vier olde Schilden vmme dat alsoo der marcken hinder und Schaede bij gueder tijdt verseen und geraden mach worden.

Item alle binnen holt van meeden Weijden, und anders sollen to bliuen und niemandt en sall daer verckenen in drijuen soo lange als up der marcken noch eekelen sijnnen soo hijr jemandt bauen mit weelen offte andersins schaden dede sall dem seluen sijnen schaden ontrichten dem dat landt to kompt und I olden schilt verbuerth hebben soo vaecke dat gescheege

Item soo die Schotters eenige vngebrante verckenen in der marcken verneemen sollen see die brengen in dat maetschot to Hengelo bij een peene van II olde schilden und wie eenige vngebrante vercken op sijn hoffte hulde sall die seluen verbuerth hebben nae older gewoonten.

Angeseen dat der Holtrichter voirg(*enoimpten*) puncten tot wallfaert der gemeenen marcken heefft doen instellen omme dat dat aeckeren verwaert und van den beesten nicht vernijlt solde worden und die gemeene bueren hijr sich beswaert ijnne vinden soo will der Holtrichter solckes gestalt hebben an die samplijcke Erffg(*enaemen*) der marcken umme die puncten to visiteeren und sijne olde lanckwerige gerechticheijt helpen verdedigen, daer mijt alle onraet unde Schaeden soo in tijden des aeckerens plegt to geschien, mach vermijdt worden.

To dem gijfft der Holtrichter den samenden Erffg(*enaemen*) to verstaen dat desse voirß(*chreeven*) puncten nicht nijes gefunden, alleen to des Holtrichters Walfaert, alse de gemeene bueren vordragen, Sunder is auer lange mannige tijden gebruijckelijck geweest als der Holtrichter mijt eenen seer olden loffweerdigen Holtinckboick unde older kotschap genoichsam in tijt der noot thoonen sall, dat auerst die breucken in ijtlicken puncten verhoget, is der meinungh geschiet dat men dat aeckeren t'welck Godt verleent tot wallfaert den gantzen gemeente bewaert will hebben, vnd is gemacket voor die vnfrommen soo die bueren auerst alle mijt haeren hoeden getrow weren konde. hem die groote peene nicht hinderlijck sijn stellende dit to erkenenisse der samenden Erffg(*enaemen*).

Anno LXII up auent Petri ad Cathedram
hebben die samplijcke Erffg(*enaemen*) up dese voirß(*chreeven*)
articulen bewilliget dat eijn ijder gewarter
buer sall mogen vp sijnen gronde holden binnen
den aeckeren tijdt eene vaesel soege mijt hoeren
coenen, unde daer toe II offte III mastganse.

Item is verwilliget dat men van een ijder
koebeest soo vaecken alse dat geschuttet wort,
eenen haluen st(*uiver*) brab(*ants*) geuen sall und van eijn
ijder peerdt bij dage dat erstemaell I st(*uiver*) b(*rabants*) dat
andermaell van eijn ijder II st(*uiver*) b(*rabants*) und die derde
reijse van etlijck peerdt I snaphanen und der
nachtes van sie allen enen olden schilt de enen
manne to kommen.

Item die Telgen sal men betaelen van de Goerdeken
jtem dem gelijcken sall men betaelen van de
gaerdens die oncost die die bueren gedaen hebben
doe sij telgen und andere noetdrofft omme dat
dat holt onuerhouwen bliue.

Item des Woesters Huijs sall bliuen staen voirbe-
holden dat niemandt meer up die marcke
timmeren sall buten consent der samender Erffg(*enaemen*)
bij een peene van XXV olde Schilden vnde
gert Woestinck sall geenen hunt holden bij eene
olden Schilt

Item die Schotters sollen haere Wroege nicht
doen eer die stock gelaght is.

Item de schotte beesten sollen sij brengen an dat
neeste huijs.

Item wee befunden wort eckelen gesmeten t hebben
sall die eerste reijse verbuerth hebben I daelder
de andere reijse enen enckeden daler unde ten
derden maell I olden Schildt

Item van de bij Schotters bleeff dubitatieue staen
und alle andere articulen sijnnen bewilliget woe
voir angetogen.

Nije geswooren des jaers LXI
Jan Schwaefferdinck
busch to drijnen
Hermen asseldinck
Gert Iansinck
bruen Egbertinck
Euert leefferinck

Item dit naebeß(*chreeven*) hebben desse voirg(*enoimpten*) mannen gewroget
in den jaer LXII up avent petri ad Cathedram.

Item der Schulte Wolterinck I voir holtes

Item Gert Schroer to delden gehouwen I soer holt

Item die holtrichter bij Woestinck I holt

Item albert ten borchus II boecken bij den Coeldijck gehouwen

Item Jan ten buren I holt dat onder groen was en bauen

soer gehouwen bij dat buren broick II voer holtes

Item die jonge Ripperda I stam op lohuijs gront.

Item Claes van Beuervorde eenen berneboom van II voer
holtes.

Item Jan Leefferinck van armode gehouwen I voor holtes

Item henrijck leefferinck I voer soers holtes

noch I soer stammeken van I voer holtes

Item Albert Oelinck to Oele I boecke van I voer holtz.

Item Vockinck I soer stammeken van I voer holtes.

Item die Holtrichter gehouwen eijn stammeken in die
huesen maete to staekeme

Item Tonnijs Werninck een soer boecke van I voer holts.

Item Cuijper Wolter I boecke van I voer holtes

Item hermen oenerinck heeft XIII vercken in der
marcken sijnter aeckeren tijdt gehad.

Item die hijdder eijn soer stubbeken daer hij weijnich
staecken van gemaeket heeft.

Item Jan Oelinck een stubbeken soers van I voer holtes

Item Jan Eggertinck een eecken stam gehouwen in sijnen
past en was soer und holl und daer voor patten 18 telgen

Item Borchuijs I voer soers holts.

Item Jan ter Holmaet II voer soers holts.

Item Claes van Beuervorde up sijnen gront
gehouwen eijn cleijn krum dijnck tot sijner mollen

Item Jan Egbertinck I boecke van I voer soer holts

Item Lohuijs I boecke van I voer holts.

Item henrick Leefferick I soer stubbeken van
een voer holts.

Item der Holt Richter beklaght sich dat hije groote oncosten wegen der marcken gedaen heeft vm de marcke wedder van mijnen g.h. stadtholder ontsatet to worden, van alsodanen beslach unde besaete alse Goessen van Raesfelt, Drost s. lants van Twente in de negeste voorgangene jaeren up der Woelder marcke gedaen heeft gehad, allent tot merckelijcken hijnder und schaeden der samenden Erffg(*enaemen*) und gemeenen bueren der seluen marcken, wantte eijn ijder sijn toebehoorige berneboome, asholter und andere gerechtigheid nicht heeft connen verkrijgen, derhaluen der Holtrichter seluest mij(*ne*) g.h. versoecht unde hento Vollenhoe van Vollenhoe vp hardenberch van den hardenberch nae Nijenhuijs und soo vor dan seluest achtete naegefolget daer toe oick etlijcke maele andere daer to beweget vm an mijnen g.h. te reisen eijn maell nae Vollenhoe tweemaell nae Swolle vnd noch twee maell nae Linge vmme dat appunetament van sijne genade t' becoomen mijt begeeren sijne genade dat arrest Woelde aff doen und soo der Drost vorg(*enoimpt*) up den Holtrichter oft jemandts anders enige actie vermeende te hebben mochte eer met rechte solckes versoecken, dat welcke nicht sonder groote oncosten, vthgerichtet is, solde sich auerst nicht behooren dat der holtrichter soodanen voirß(*chreeven*) oncosten soo vmme der marcken willen gedaen allene dragen solde, heeft dersaluen der Holtrichter voirß(*chreeven*) dit selue die gedeputeerden Erffg(*enaemen*) vordoen dragen, dat hem soodanen gedanen oncosten an holte offte in den toecoomende aeckeren tijt eens deels an aeckeren mochte verguedet und vntrichtet worden vnde derhaluen vmme dit in gedechtenisse te onderhouden dit selue door den pastor van Hengelo doen vpschrijuen, die welcke daer mede an und auer geweest, dit gesien und gehoort heeft, doende daer van sijne gijcht und wijll der Holtrichter voorß(*chreeven*) hijr van in iegenwaardigheid der deputeerden Erffg(*enaemen*) voorß(*chreeven*) geprotesteert hebben

Onkosten van de marken van de voorgaande drie of vier jaren (1562)

— fol 19A —

Oncosten gedaen in der Marcken up telgen und andere
nootdrofft, van vorgangen drie offt vier jaeren
als volgeth.

Inden ersten soo hebben die gemeenen bueren IIII jaer
lanck die marcken verbetert mijt telgen te potten
daer voir see eenen koerboom plegen te houwen
und hoere oncost daer voir te coopen, nu hebben
die bureen alle jaer haer gebruijck mijt telgen
geholden dan die onkosten nicht gekregen noch
genieten Connen dat selue tot XVI die vier
jaer lanck belopet naedeme dan die onkosten tot
der marcken besten gecommen sijnnen, So begeren
die bureen van dem Holtrichter und Erffg(*enaemen*) dat
die onkosten mochten betaelt worden.

Hijr vp den bureen gewijset II stamme in Nijhuijes
maete de welcke Beuervorde gecofft heeft
voor XII rijder guld(en) vnd daer mede sullen die
bureen die gecoffte telgen betalen und voort
andere onkosten. Actum Anno LXII.

Item desse holter naebeß(*chreeven*) sijnt gewijset van die gedepu-
teerden anno LIX den XV und XVI nouembris.

Item den Holtrichter gewijset up der eckelbraeck
II berneboome

Item noch I berneboom opt rot.

Item noch II berneboome achter Eggerinck Hoff

Item noch I berneboom voor Holters Huijs.

Item noch I berneboom op Woelder Esch.

item noch I berneboom voor huijsse maet.

item noch II berneboome an Vijnck hoff.

item noch I berneboom in Vijnck fret.

item Juffer van Twickelo gewijset II berneboome
op Hengeler Esch up remolt.

Item Jan van Twickelo gewijst II berneboome
achter Eggerinck maet.

Item den pastor to Hengelo I berneboom op den Wedem
Hoff van III voer holt.

Item den Drijner dit naebeß(*chreeven*) Holt gewijst.

item op der Eckelbraeck I berneboom.

item op Eggell jans kamp V berneboome

item bij torff gerdes Huijs 2. berneboome

item bij lamstucke I berneboom

item up krabbenbussches Camp I berneboom.

item up den telgen brinck VIII berneboome

item bij Oelinck inden horst VII berneboome

item an Jan Leefferinck maet I berneboom.

item in Oelinck maet I berneboom van II voer holt.

Item facit to samen LII foer holtes.

Item achter kempe II boome van II voer holtes
item noch in Oelinck es I berneboom van II voer holten
Item an Egbertinck Esch I berneboom van III voer
item noch in Egbertinck horst IIII berneboome
van XIII voer
noch I berneboom bij Steuens Camp van IIII voer
sijnt to samen LXXXV voer.

Tho Oele eodem anno

Item voort Lohuijs I berneboom van V voer holten
item op lohuijs kamp IIII berneboome van XVI voer
summa XX voer
noch I berneboom op Oelinck es van III voer
Clawes van Beuervorde gewijst III berneboome op
Leefferinck rott.

Tho Woelde.

Item op den Hengeler Esch III berneboome van V voer
item noch II berneboome van III voer.
item noch I berneboom int Creen venne van I voer
item noch I berneboom in Eggerinck kaluer Weijde
van I voer
item noch I berneboom in Ventrinck van III voer
item noch II berneboome in Wolen Esch van III voer
item noch II berneboome op Woelden Esch van van II voer
item noch II berneboome an Ventrinck horst van VI voer
item in Crixhuijs maet IIII berneboome van VII voer
Item bij olthaues Schoppe I berneboom van III voer
item noch bij der vulen rijt II berneboome vi voer
Item in Niehaues kaluercamp I berneboom van III voe(r)
item noch I berneboom bij niehaues Campe van II voe(r)
item noch I berneboom in hulshaues gorden van II voer
Item in Vijnck fret III berneboome van VIII voer
Item noch mens ter Bruggen II berneboome
in fijnck fret van IIII voeren
item noch II berneboome op beruetloes Campe van IIII voe(r)
item lambert de wert I berneboom van II voe(r)
Item tijmmer Gert I berneboom voor Sijn Schrijnen
van II voer. Su(mm)a te Samen LXVIII voe(r)

Item desse naeß(*schreeven*) sijnt gewijset int jaer LIX.

Item den Pastor I Tijmmerholt.

item den Schultis van Raelte I tijmmerholt

item dem geschikten van Capittel van Oldenseel I timmerholt.

item der vrouwen van metelen I tijmmerholt.

Item Niehofft I tijmmerholt tom huese.

Item Berent Helmiges I Timmerholt in Oelinck maet

item den olden Swaeren van dat jaar LVIII I holt gewijst

tot der oncost voor IIII rien.

Item derrick auerinck I holt in Brinchueß maet.

Item in Oelinck maet I holt gewijst tot der kisten

daer die brant ijseren ijnno sollen liggen.

Item noch in Oelinck maet III holter vercofft

voor VII rien g(u)l(*den*).

Item noch lambert ten Brinchuijs gecofft I holt

voor oelinck horst voor IIII rien I orth.

Item in der oelinck horst voor I holt gewijset totter kercke

Delden

item noch in derseluen horst I holt gewijset totter

kercke Hengel.

Item den olden Swaeren I holt gewijset in denseluen horst.

item den Swaeren in dit jaer LIX, I holt in den seluen horst.

item noch I holt upgebutet in der brinigers maet.

item die Orgelist I holt gewijst.

item albert ten Borchg I boom gewijset.

Tijcle Luessinck I huijsbalcken gehouwen up der metler

grundt

Henrick van Haersolte II boome gehouwen daer mede

den derden neder geworpen

Toewijzingen van hout, 17 november 1560

— fol 21A —

Item anno LX den XVII Novembris heeft
den Ernueste Erbaer und Fromme Juncker
Adolph van Twickelo Holtrichter van
Woelder Marcke mijt de gedeputeerden
Erffg(enaemen) desse naebß(chreeven) berneboome gewijset

Dem Drijner bueren.

Item op den Hengeler Esch II berneboome van IIII v(oer).
item noch op Hengeler VI berneboome van X voe(r)
item noch II voer holtes up den Esch.
item noch IIII berneboome voor de bomte van VIII v(oer).
item noch V berneboome van VI voer.
item II berneboome in bomte van V vo(er).
item in Eggerinck past III berneboome van VIII v(oer).
Item noch up Haskinck Camp V berneboome
van XII voer
Item noch up auerhach I berneboom van III v(oer).
item up Haskinck auerhach II berneboome
van VII v(oer).
Item noch in de Westermaet III berneboome
van IX voer holtes
Item facit su(mm)a in al LXXXIII v(oer)

Tho Woelde

Item in die Westermaet VII berneboome van XXI v(oer).
item noch in de voorß(chreeven) maet IIII berneboome VI.
item in Haskinck maet VII berneboome van XIIII.
item noch in der Westermaet IIII berneboome van X v(oer).
item in Huesinck maet III berneboome van XVI vo(er)
Item in Holters maet III berneboome van III v(oer)
Item Schiltroleffs maet IIII berneboome van VII v(oer).
S(umm)a facit LXVI voer ende daer sijnt
XVI voer auer de sollen Drijner und
Woelder delen und solt dat ander
jaer dat cortten

Item Oele gewijset.

Item up Langelier hacket IIII berneboome van
XII voer holtes
item noch op Langelier hacket III berneboome
van X voer

facit XXII voer

Anno LX item luetke ten langeler I stubbeken gewijst
van I voer
item arent ten langeler I stubbeken gewijst op zijn landt
daer voor sall hie X telgen potten.
item den Coster I stubbeken gewijst.
item noch I stubbeken gewijst om den kerckwegh te maecken.
item timmerhensken I stubbeken umb gaen wijsen
item Schilt Roleff I bernestubbe gewijst in zijn maete
Item den buter gewijst I berneboom van II voer voor schutten
lambert den Weert II holter gewijset totter oncost
Item tijmmert gert I berneboom van II voer voor
schailen.
Item Derrick I berneboom gewijst
Item albert ten borchus I berneboom in langelerkamp
II v(oer).
Item den Holtrichter sijne Berneboome.
item op den Hengeler Esch II achter den keen Venne
item noch IIII bernboome voren bomte.
item noch II in Eggerinck past.
item noch I op haskinck Camp
item noch IIII berneboome gewijst in olthaues rijst.
Item der weduwen van Twickelo gewijset I berneboom.
op Hengeler Esch up remelinck to Drijnen
item noch I boom in der bomte.
Item den pastor to Hengelo sijnen berneboom gewijset
int langeler
item Jan van Twickelo sijnen berneboom gewijset op
sijner gront.
item noch jan van Twickel II boome upgebutet totter oncost
inden marcken voor VI rien g(u)l(den)
item noch I holt upgebutet in olthaues riset voor III daler
noch Jan van Twickelo I gewijset in de Westermaet
voor III r(ien) e(nde) tunkosten.
item noch albert ten borchus I holt gewijset voor I tunne
hamborger bier stont voor V k(aroli) g(ulden).

Item die asholter den Drijner gewijst - den V(te)n dach
merte anno LX

Item swaefferinck I asholt
Item honlinck I asholt
Item Eslinck I asholt
Item oelinck I asholt
Item beide Bergerinck I asholt
Item den hemmer I asholt
Item luetinck I asholt
Item luessinck I asholt
Item hegerman I asholt
Item Busch I asholt.
Item Berninck I asholt
Item Elvert I asholt.
Item Wermelt I asholt.
Item assinck I asholt.
Item wolterinck I asholt
Item wilbertinck I asholt
Item asvelt I asholt
Item anninck I asholt
Item nijehuis I asholt
Item Seluert I asholt.

Anno LX den XV aprilis

Item in den meerstall IIII asholt(en).
item noch in Eggerinck past I asholt.
item noch II asholter tegen Eggerinck maet
item noch I asholt voor Eggerinck auerhach
item noch I asholt in die Eggerinck horst.
item noch I asholt in der kueuels horst ene dat selue
wermelt gegunt allene.
item noch I asholt in Eggerinck horst.
item up Remelinck I asholt.
item Nijhuijs to Drijnen I stubbeken gewijst voor L telg(en).
item den goltsmitt I timmerholt int auerhach.
item adolff van Twickelo I asholt in Woestinck
item Claes van Beuervorde I asholt gewijset in sijner
peerdemaet
item Ripperda I timmerholt in Loehg maet gewijst
item Frans ter Bruggen I timmerholt in lohg maet
item den Richter to Delden I timmerholt gewijst.
item den Holtrichter I asholt gewijst bij Woestinck
item Gert Willerinck gewijst I timmerholt bij sijne Braecken

Toewijzingen van hout, 15 april 1560 en 1561

— fol 23A —

Item desse naebeß(*schreeven*) Boome gewijset anno LXI

Item bij waretbeke maet I berneboom
item bij beruetloer Esch I berneboom
item up beruetloer Esch II berneboom
item in Nijehaues maete I berneboom
item noch vp berutloes Esch I boom totter
bruggen voor asvelts huis.

asholter.

Item Niehoff to Drijne I asholt
item rijerinck I asholt
item Enxinck I asholt.

Tho Woelde.

Item arent ten langeler II timmerholten op
sijnen kamp.
item noch I holt op den seluen Camp thor oncost
item noch op den seluen Camp IIII berneboome
item bij torffgerdes huijstwee berneboome
item bij krabbenbusch maet III berneboome
item bij krabbenbusch horst VIII berneboome
item achter Willerinck II berneboome
item achter Willers maet V berneboome
item voor up der ossenhorst IIII berneboome
item achter Hermelinx maet I berneboom
item up die brugge to Hengelo I berneboom achter
die ossen maet

Oele.

Item I berneboom op der voskulen horst
item achter den eekelcamp II berneboome
item in der loeff rijt V berneboome
item Clawes van Beuervoorde II berneboome
in Nijhuijs maeth.

Anno LXI

Item schulte ten Berghuis I asholt
Item Wolter Gerdinck I asholt.
Item Vinck I asholt dat gecofft die Holtrichter
Item nijhoff to woelde I asholt.

Item den Capittell to oldenzell II timmerholter
Item berent ten brinckhuijs I boomken
Item I stubbe totter bruggen to Hengelo.
Item achter Hermelinck Camp I boem upgebutet totter
oncost den koffte jan van Twickelo voor VI rijen g(*ulden*)
item in udinck upgebutet I boom den coffte meus ter
bruggen voor V rien und I orth.
item noch I boom upgebutet in udinck Hoff dat oick
gecofft meus voirß(*chreeven*) voor VI rider g(*ulden*).
item noch I boom upgebutet in udinck oick meus voirß(*chreeven*)
gecofft voor VIII rien g(*ulden*) S(*umm*)a XXV rien 1 ort.

Ontginningen vanaf 1556

— fol 24A —

Item up dach und dato den XVI maij anno LVI sijnnen desse naebeß(*chreeven*) ungewoontlijcke nije toeslaege der woelder marcken dorch de verordneten der soluigen marcken mijt Erffg(*enaemen*) selfst nemplijck die Erentveste, Eerbaere und fromme Adolff van Twickelo marcken Richter Claes van Beuervorden arent reijger und jan van Twickelo besichtiget und jaerlix getaxeert daer van te geuen neffens dan oick den inwoonern der soluigen marcken etlijcke nootdruefftigen holt gewijset und vergeven.

Woelde

Irstlijck besichtiget den Dijck bij Werninck jaerlix daer van te geven III st(*uiver*) brab(*ants*).
Es is besichtiget worden eijn stucke groen landes toeslaen tot behoeff der gedaenen oncosten der bueren van woelder marcken doch tot behach der gemeenen Erffg(*enaemen*) gelegen up der weelen der marcken unschedelijck.
Item eenen kleijnen Goerden bij jan ten amburen besichtiget und getaxeert jaerlix up VI st(*uiver*) brab(*ants*).
Zelige Bruen Hermelinck eijn stucke van den marcken aen sijn Goerden beslaegen besichtiget und getaxeert up IIII st(*uiver*) brab(*ants*) jaerlix.
Mijt bernt wilderinck eijn Gordeken besichtiget getaxeert jaerlix up VI st(*uiver*) brab(*ants*).
Schulte ten Berchuijs sijn Lijfstuchtes huijs daer bij eijn Gordeken geslagen getaxeert up II st(*uiver*) brab(*ants*).
Albert ten Unlande eijn beslach gedaen umme sijn huijs besichtiget und getaxeert jaerlix up XX st(*uiver*) brab(*ants*).
Tonnis ten Segger een Goerden an sijn huijs geslagen getaxeert jaerlix up VI st(*uiver*) brab(*ants*).
Jan ten Unlandt eijn beslach gedaen an sijn huijs besichtiget und getaxeert up XII st(*uiver*) brab(*ants*).
Alijt die Seggersche eijn beslach gedaen ann van der marcken besichtiget und getaxeert up XII st(*uiver*) brab(*ants*).

Arent ten Langeler eijn Goerdeken beslaegen van der
marcken besichtiget und getaxeert up XII st(*uiver*) brab(*ants*).
Gert oelderkinck eijn Goerdeken beslagen besichtiget
und getaxeert III st(*uiver*) brab(*ants*).
anneken ten langeler heeft eijn Gordeken van der
marcke besichtiget und gesat up VI st(*uiver*) brab(*ants*).
Borchuijs heeft eijn stucke groenlandes bij der
huijstede van den marcken besichtiget und getaxeert up
VII st(*uiver*) brab(*ants*).
Lubbert Eggertinck heeft eijn Gordeken van der
marcke daer van sall hie jaerlix geven IIII st(*uiver*) brab(*ants*).
Hinrick Wilbertinck sall van sijnen goerden jaerlix
geven IIII st(*uiver*) brab(*ants*).
Effse Werninck giff jaerlix IIII st(*uiver*) brab(*ants*) van den
goerden uijt der marcken beslaegen.
Wolter Cuijper giff jaerlix van sijnen goerde beslaegen
VII st(*uiver*) brab(*ants*).
Egbert Haskinck sall jaerlix van sijnen goerden betaelen
V st(*uiver*) brab(*ants*).
Gert Holters sall jaerlix geven van sijnen goerden uth der
marcken beslagen VI st(*uiver*) brab(*ants*) S(*umm*)a VI keijs g(*ulden*) IX st(*uiver*).

Drijnen.

Desse naebeß(*chreeven*) Goerdekens und beslaege sijnt besichtiget
woerden van den verordenten Erffg(*enaemen*) vurß(*chreeven*) den XXIX und XXX
junij anno LVI.
Johan Eslinck heeft een stucklesken landes van den
marcken beslaegen besichtiget und getaxeert jaerlix up
IIII st(*uiver*) brab(*ants*).

Item Derrick Eslinck eijn stucke landes beslaegen van
der marcken sall geuen IIII st(*uiver*) brab(*ants*).
die olde Nijelandt ein stucke landes beslaegen van den
marcken getaxeert up III st(*uiver*) brab(*ants*).
Stijnen Berendt eijn Gordeken beslagen gesatt up
V st(*uiver*).
Boller Bernt eijn Goerdeken beslaegen gesath up VI st(*uiver*) brab(*ants*)
Lutgert Hemminck eijn stucke landes van der
marcken beslaegen gesath up II st(*uiver*) brab(*ants*)
Gert Bergerinck sijn beslaegen Gordeken getaxeert
up X st(*uiver*) brab(*ants*).
de olde Smeijnck eijn goerdeken van den marcken
beslaegen gesath up IIII st(*uiver*).
Gert Huginck eijn goerdeken beslaegen getaxeert up III st(*uiver*) brab(*ants*).
Lueken Berninck eijn gordeken Beslaegen getaxeert up
III st(*uiver*) brab(*ants*).
Hermen Copes eijn goerdeken met eijn ijme schuer gesath
VI st(*uiver*) brab(*ants*).
Junge seluert eijn appelhoff beslaegen van der marcken
gesath des jaers up V st(*uiver*) brab(*ants*) des staet dat huijs
oick up der marcken
olde Seluert eijn goerdeken beslaegen gesat up III st(*uiver*) jaers
de olde Waermelixster eijn Gordeken gesath II st(*uiver*) brab(*ants*)
Wolterinck eijn kleijn goerdeken gesath up I st(*uiver*) brab(*ants*)
Jan asselinck II gordekens bij sijn huijs geslaegen getaxeert
up III st(*uiver*) brab(*ants*)
Reijmelinck I stucke groen landes beslaegen van
der marcken gesath up VI st(*uiver*) jaers

Engelbert Lubbertinck eijn goerdeken beslaegen
gesath up X st(*uiver*) brab(*ants*).
Jan anninck de smaecker eijn goerdeken gesath up X st(*uiver*) brab(*ants*).
lambert smit eijn gordeken bij sijn huijs gesath up V st(*uiver*).
albert Schroer van sijn beslaegen goerdeken und
ijmmen schuer sall geven VI st(*uiver*) brab(*ants*) jaers
Hermen kremer van sijn goerdeken sal geven VI st(*uiver*) brab(*ants*).
Schutten gese sall geven van hoir goerdeken III st(*uiver*) brab(*ants*).
jan broen eijn goerdeken vanden marcken sall geven
III st(*uiver*) brab(*ants*). S(*umm*)a drijne VII keijs(er) g(*ulden*)

Oele

Item scheper Goessen gordeken beslaegen van den marcken
III st(*uiver*) brab(*ants*).
noch heeft scheper Goessen eijn goerdeken van den marcken
dat hij den telgencamp te oele verwaert, doch wan hij
den nicht verwaert, sall hie daer jaerlix van geven XII st(*uiver*).
Nennen Egberts vrouwe twee gordekens getaxeert up
VI st(*uiver*) brab(*ants*).
Alijt Hans I goerdeken beslaegen gijfft I st(*uiver*) brab(*ants*).
die moller ter olde molen eijn gordeken beslagen giff II st(*uiver*) brab(*ants*).
de beste eijn goerdeken beslaegen gijfft jaelix XX st(*uiver*) brab(*ants*).
jan ten afbroick I goerdeken giff III st(*uiver*) brab(*ants*) jaers.
frederick leefferinck eijn Goerdeken beslaegen giff XII st(*uiver*)
brab(*ants*).
Stijne leefferinck eijn goerdeken up III st(*uiver*) brab(*ants*).
Evert leefferinck eijn beslach van den marcken gijfft III st(*uiver*) brab(*ants*).
S(*umm*)a Oele III keijs(er) g(*ulden*) III st(*uiver*).

Sua Suarum Woelde. Drijne. Oele. faciunt van de
goerdekens XVI g(*ulden*) III st(*uiver*) brab(*ants*) den gulden XX st(*uivers*) sijnnen
mede gereeckent XII st(*uivers*) scep geshen.
Item Lueckers Euert angeslaegen eijn Gordeken unde is
besichtiget und gesatt up VI st(*uiver*) brab(*ants*) a(*nn*)o LXII

fol 026A is geheel blanco

Toewijzingen van hout (1562)

— fol 27 —

Anno LXII sijnnen desse naebess(*chreeven*) berneboome asholten
und andere holter gewijset und gebicket ijn bijwesen des
holtrichters unde der gedeputeerde(*n*) erffg(*enaemen*).
Item in Swaferts mate 1 boom up II voer holtes.
item noch IIII boomen gesath up vijff voer holtes.
item noch III boomen gesat up VI voer holtes.
item noch I boom in die maete unde VII buten die
gesat up XIIII voer holtes.
item bij der bruggen den Holtrichter I holt tot der bruggen.
item up Esselinck camp de Holtrichter I berneboom.
item VI boomen bij de Weedemer maete gesath up XIIII voer holtz
item noch II boome bij anninck gesath up VIII voer holtes.
item den holtrichter II berneboome in anninck maete.
item noch bij anninck IIII boomen gesath up IX voer holtes.
item bij anninck beecke I holt gesath up III voer holtes
Item aen Reijmerick braeck der wedevrouwe I holt tot
de arme(*n*)
item Frederick assinck II lutke boomen bij sijnen huijse.
item noch ein holt up Asfelts maete gesath up II voer holtes.
item noch bij der Waedtbeecke III boome gesath up VIII
voer holtes
item noch bij Waerdtbecken III boomen gesath up VI voer holtes
item noch I boom bij Wolterinck braecke up II voer holtes
item noch bij der becken int els goer III boome gesath up
XII voer holtes.
item tijmmer gert I holtk(*en*)
Wolter Nijhuijs I holtken int els goer.
item II berneboome den Holtrichter int els goer
item den pastor I berneboom.
item den coster I berneboom op Wemerhoff
item das asholt dat rijerinck in dat els goer dit jaer gekregen
heefft dat verkreegh hij dorch beede umme noot van timmeren
dan het en quam hem nicht to meer dit tocomene jaer LXIII

an dat Rot den Holtrichter I berneboom
Noch den Holtrichter I berneboom
item jan van Twickelo II berneboome an den Hengeler
Esch.
item noch eenen boom vercofft voor IIII riders
gebruijck tot oncosten den Jan haskinck gecofft
heeft.
item noch bij haskinck II berneboome der wede-
vrowe van Twickelo.
item I berneboom gesat op IIII voer holtes bij
haskinck camp.
item den Holter gewesen I klein stubbeken
item noch III berneboome gesat op VI voer holtes.
item albert ten Berghuijs gewesen I stubbeken
und sall daer voor potten XXV telgen
item noch IIII boomkens in den Vunder marsch
heeft Borchuijs gecofft voor VI daeler und sollen
die nijen swaeren hebben voor haeren arbeit
in den gantzen jaere.
item noch III kleine boomkens dewn pastor vercofft
voor 3 daeler tot den auerolde geswaeren er oncost
item in Hermelinx mate II berneboome gesatt
up VI voer holtes.
item den Holtrichter eenen berneboom
item noch den armen eenen berneboom
item in Nijhaues mate IIII boome gesat up X voer holt(es).
item den Holtrichter I berneboom in Nijhaues Hage
item in Brinckhuses mate II boome vercofft voor
VI daler totten gedeputeerden oncost(en).
item in Nijhaues Haege I berneboom gesat op II voer holt(es).
item noch I berneboom voor den Holtrichter in
Olthaues Haege.
item in Brinckhuses mate den Holtrichter I
berneboom item noch III boomen gesat op VI voer holt(es).
item noch IIII boomen gesat op XV voer holtes.
item noch den Holtrichter eenen berneboom op
sijnen roicecamp.
item den knechten I boomken in brinckhuijs mate.
item noch II boome gesat up VI voer holt(es).
item noch Brinckhuijs toegestaen I klein holt boomken
In sijner maete.

item Gert ten Buren I klein boomk(en).
item noch III boome gesat op VII voer holtes.
item noch II boome in Brinckhuijs maet gesat up VIII
voer holtes
item noch den Holtrichter I boom in Brinckhuijs maet
item noch Olthoff in zijn maete eijn klein berneboomk(en).
und sall daer voor potten XXV telgen.
item noch Luicken jan I boomken.
item noch in den flas poell I holt voor Evert Ketwijck.

Oele

Item in Nijhuses mate III boome gesat up IIII voer holt(es).
item noch II berneboome in Meester Henricks mate
voor beuervoorde.
item noch I boom op II voer gesat.
item noch IX boome gesat up XIII voer
item noch I boom op I voer holtes gesat.
item noch I voer Niehuijs brugge te maecken.
item noch I holtken uth beruerdig(en) mate.
item doctor gert I stubbeken.
item noch II stubbekens in Leefferdinck maete
den eenen jan leefferinck dat ander Gert Woestinck
Item die Holtrichter metten gedeputeerden erffg(enaemen)
coomende to Oele int jaer LXII hebben bevonden dit
naebeß(chreeven) gehouwen te weesen und nijt gewroget.
In den ersten II stammen befunden bij hertgers.
item noch in lohuijs mate heeft lohuijs gehouwe een(en)
eecken en stam dat hem die Buren van oele hebb(en)
toegestaen. tot telligen bijr auerst van den Holtrichter
niet geconsenteert.
item noch in lohuijs mate gehouwe eijn klein eijck(en)
holtken. dat welcke Hermen wesende dit jaer bijschotter
gedaen heeft unde Evert leefferinck heeft dat
gewroget.
Item noch heeft Lohuijs in sijne maethe gehouw(en)
I stam und is hem gewroget op eijn voer holtes.

Item Nijhuis eijn clein holt in sijne maete en
seght dattet afgeweyt solde sijn. heeft oick
weinich toeger in deselue maete gehouw(en)

Item desse naebess(*chreeven*) Timmerholter
sijnnen van de Holtrichter unden
semplijcken Erffg(*enaemen*) vergeuen actum
op eenen gemeenen Holtinck ad
cathedram petri anno LXII.

Item Nijghuijs eijn timmerholt op sijnen Camp.
item den Holtrichter eijn timmerholt int Els goer.
item den pastor I timmerholt in holters maete
item Heer Derrick van Deventer eijn timmerholt
unde heer kerckerinck eijn op bervordes gront.
item noch I timmerholt voor jaspar van Twickelo
und noch eijn voor westerholt op deselue plaege
geheeten Ventrinck Horst.
item noch Bervorde I timmerholt.
item noch den armen I holt.
item noch den Swaeren I holt.
item noch lubbert Weuer I holtken
item in Nijhaues gront I timmerholt voor marcken
Soon.
noch Tonnijs lamberts I timmerholt.
item jan den vois I timmerholt.
item in Nijhuijs maet den pastor van deelen I holt
item den richter van Delden I timmerholt
item Backen gegeven i timmerholt
item noch I timmerholt in den Vlaes poll voor
Evert Ketwijck

Desse naebess(*chreeven*) asholter sijnen gewesen
Anno LXII

Item nijhoff I asholt bij der becken
item Smeijnck eijn asholt bij anninck
item rijrinck eijn asholt bij anninck.
item Huginck eijn asholt bij anninck.
item bij Haskincks camp II holter tot III asholt(*er*)
item noch der wedevrouw(*en*) I asholt daer hart bij.
item jan van Twickelo I asholt in Holters maete
item XIII asholter in Holters maete up XVIII asholt(*er*)
item de bueren hadden III asholter to velle daer
sollen sij voir geven IIII enckede daler und dit sollen
hebben die olden Swaer(*en*)
item Beruorde III asholter voir Ventrinck vocker
megh desse heeff hie cofft.
item Brinckhuijs I asholt
item Borchuijs eijn asholt voor sijnen arbeit
item noch haskinck I asholt vpten Woelden Esch.

fol 029A is geheel blanco

Anno LXIII den XX Februarij nempijck up auendt
ad Cathedram petri satt der achtbaere und vromme
Jan van Twickelo eijn Holtgerichte in Woelder
marcken van wegen und in den naemen des Erent-
vesten eerbaren und Frommen adolph van Twickelo
Erff Holtricht(er) der marcken voorss(*chreeven*) bij cornoten
naebess(*chreeven*)

Holtrichter Jan van Twickelo

Cornoten { Nicolaus van Beuervorden
Evert Reijger

In dessen Holtgericht is den olden geswooren XIII dage
vergunt omme sick woll to besinnen und soo sij dan
tot den Holtrichter commen und doen haere wrooge
item die gesworen hebben dit naebess(*chreeven*) op tegenwoordig(en)
Holtinck gewroget.

fol 030A is geheel blanco

Soo alß men befunden heeft dat Gert ter Weele
voirmaels ejn deell landes der Woelder marcken
toebehoirich toegemaeket und bijnnen gehalten hadde
buten consent des Holtrichters und Erffg(*enaemen*) is
datselue ter frientscap verdraegen in sodaener
gestalt und manieren als volght. Bij alsoo dat
Gert voirß(*chreeven*) dat toegemaekte landt und gront sall
apenen und intreden und hij noch sijne Erffg(*enaemen*) und
naecomelingen en sollen sick desseluen grondes
nijmmermeer tot eenigen tokumpstigen tijden an
metigen sonder sall nu vortan totter marcken beste
apen bliuen liggen gelijck het over hondert jaer
gelegen heeft.

Is oick mede voirbeholden dat die quaestie und
schellinge van den laecken paell und van eene
schoppe staende bij sijnen Huijse sall verbluiuen
onverdragen tot bijcompst der samplick(en) erffg(*enaemen*)
und bueren der drie schichtiger marcken und soo men
dan bevonde dat die schoppe een deels up der Woelder
marcken gronde stonde und der genoemter marcken
paell te onrecht gesat weere soo sall men dat alse dan
setten und te saemen maecken alst recht is. Actum
up saterdach post pontiani anno LXVIII in bijwesen
Jan van Twickelo und H. Iodowich van Sollingen
die dit hebben alsoo woh voirß(*chreeven*) ter begerten van
Gert voirß(*chreeven*), verdraegen und tot verseeckeringe van
dien beijde onderteijkent.

Johan van Twickelo

Ego Lodowicus Sollin-
gensis pastor praeominatus
attestor.

fol 031A is geheel blanco

Anno LXV op auendt ad Cathedram petri satt
der achtbaere und fromme Jan van Twickelo eijn
Holtgerichte in Woelder marcken van wegen des
Ernuesten und frommen Adolff van Twickelo Erff-
holtrichter der marcken voorß(*chreeven*) bij Coornoten
Claes van Beuervorden und mewus ter bruggen

Item die geswooren hebben haere wroge gedaen vermo-
ge eener zedelen mijt l(*ite*)ra C. geteijckent.
und hem is gegunt XIII daegen tijt omme sick to
bedencken und alsoe dan haer wroge volcomelijck t done

Nije geswooren

Drijnen

Gert Wermertinck

jan Oelderinck

jan Schwaefferdinck.

Woelde

Evert ten beruetloe

Tonnis wilderinck.

Oele

Claes van Beuervorden

Desse mannen voirg(*enoimpt*) hebben haeren eedt gedaen der
marcken beste te doene dit gantze jaer.

Item dessen Holtinck gehalten vp auent Petri
ad Cathedram anno LXV soo hebben die
gemeene Erffg(*enaemen*) mijt der marckenrichter
der Woelder marcken vercofft Jan van
Twickelo op werninck woonende eenen
hoeck grondes van der woelder marcken
achter sijnnen lande liggende die vischerije
genaempt bij alsoo jan van Twickelo voorg(*enoimpt*)
der marcken davor to guede dan sall twee
hondert telligen die hij op sijnes selffst cost(*en*)
potten und bewijsen sall und hiermet sall dit
lant voirg(*enoimpt*) betaelt sijn, unde sal jan van
Twickelo voorg(*enoimpt*) wantte hee desse telligen
alsoo gepottet heeft dit selue lant ter erffnissen
tot sijnen willen gebruijcken, actum tempore
et die vt supra quod ego lodowicus sollingensis
pastor in Hengelo ita esse attestor.

Anno LXV op avendt ad Cathedram Petri is
avergegeuen van marcken richter und gemeenen
Erffg(*enaemen*) der woelder marcken dat sodaenen landt
alse Hermannus Cost und sijne Huijsvrouwe bij
dat withbroeck gelegen angegrauen und bepottet
hebben gehadt sall nu vortan totter marcken beste
onbegrauen verbliuen alst auer lange jaeren gele-
gen heefft und sollen sick Hermannus unde sijne
Huijsvrouwe voirg(*enoimpt*) noch haere Erffg(*enaemen*) des landes
nicht meer anmettigen noch bekrodigen und die
telligen die sij daer gepottet hadden, hebben sij
der marcken geschenckt, tot der seluen marcken
beste ommermer staende te bliuen und en sollen
daer gheene beesten der marcken toebehoorich daer
van jagen, noch mijt gheenen honden hissen laeten
is oick mede bewillight dat dat Huijs staende
vpt genante Witbroock soo veele der marcken
to behoort op eenen draeghlijcken penninck daer van
jaerlix te geven voor eene kentenisse gesat sall
worden und hiermet is alle schellinge neder gelecht.

Anno LXV op den gemeenen voirg(*enoimpten*) Holtinck is
belieuet dat die quæstie van Con(*ninklijke*) m(*aje*)st(*teit*) pachtzwijnen
is uthgestalt op exaltationis Sancta Crucis und sollen
die samenden Erffg(*enaemen*) up die bestempte tijt in die
bencken wedder erschijnen van den marcken richter
verschreeuen worden omme den Hoffmeijer tho
oldenzeell alse dan een bestendich andtwordt to
geven in den voirschreeuenen Holtinck hebbe desse
naebeß(*chreeven*) Erffg(*enaemen*) gebeden omme I timmerholt

Heer kerckerinck canonicus
Heer dirick van Deventer
Heer jan laerhuijs pastor to Delden

Heer Herman vicarius tho Wersseloe
Heer jan des Drosten dienaar van wegen
des meijers die verbrandt was.
Frans ter Bruggen.
mewus ter Bruggen
Tonny's lambertzen.
Evert reijger tot behoeff sijnes Meijers
luijken ten langeler
Boldewijn randen gesworen Notarius
der J(uris) L(icentiatu)s van oldenzeell.
Heer Helmichs Canonicus
larh(us) to Delden
Zelige heer rose canonicus
henrick ten thie
Heer Nijckercken canonicus
It(em) dem Rentm(eester) van Twente

Anno LXVI vp auendt ad Cathedram petri satt der
achtbaere und fromme Jan van Twickelo een Holtgerichte
in woelder marcken van wegen und in den naemen des
Ernvesten und vrommen adolff van Twickelo Erff-
Holtrichter voirg(*enoimpt*) bij Coornoten den Ernuesten nicolaus
van Beueruorden und Tonnis lambertzen.

Item die geswooren hebben haeren wrooge ingebrocht
vermoge twijer zedelen geteijckent mijt l(*ite*)ra d.

Item noch is den geswooren gegunt XIIIII dagen omme
sick better omme te seen und alse dan noch te wrogen
wes hem bewust is.

Nije geswooren

Drijnen

Nijhuijs

Henrick Bergerinck

Egbert Schuertinck

Woelde

Jan ten laerhuijs

Arent ten langeler

Oele

Hermen then lohuijs.

Item desse mannen voirg(*enoimpt*) hebben haeren eedt
gedaen der marcken beste dit jaer lanck t' doene
nae allen vermoge.

fol 034A is geheel blanco

Anno LXVII vp auendt Petri ad Cathedram satt der
achtbarer und frommer Jan van Twickeloe een Holt-
gericht in Woelder marcken van wegen und in den naemen
des Edeluesten und frommen Adolff van Twickeloe
Erffmarckenrichter der marcken voorg(*enoimpt*) bij Cornoten
den Ernuesten und frommen Nicolaus van Beuer-
voorden und den achtbaren wollgelerten und frommen
meester melchior Wijnhoff.

Item die gesworen hebbe haere froge gedaen vermoge
een register gesigneert met l(*ite*)ra P

Item den gesworen gegunnet XIII dage vmme sick
better umme te sien und dan alnoch vortan te wrogen
soo veele sij befijnden connen.

Item Beruorden und Tonnis Lambertzen is gegunt
etlijck een timmerholt te volste eer nije timeratie
oerer mejer luijden

Nije gesworen
tho Drijnen
Gert honnelinck
lubbart assinck
Jan Bergerinck

Woelde

Gert lamsinck
gert benninck

Oele
Nijhuss.

Item deze gesworen hebben eenen eedt gedaen der marcken
best dit jaer lanck t doene als sick des na marcken
recht behoort.

Item dessen tegenwoordigen Holtinck is
beleuet dat niemandt eenige swijnen in die
marcken inbrengen sall unde soo hier en baven
iemandt befonden worde sal men die swijnen
schutten und van een ijder stuck II st(*uiver*) verbuert
hebben soo dickmals als sij befonden worden
tot behoeff des marckenrichters daer der
marcken richter den geswooren voor haeren
arbeit eijn gunst van doen sall.

Soalß hueden dessen Holtinck vp auendt
petri ad Cathedram anno als voorß(*chreeven*) die
Erffmarckenrichter adolff van Twickelo voorß(*chreeven*)
van den semplicken Erffg(*enaemen*) committeerden
richter in der saecken Elsen Tenckinck und
sijnen Cornooten Claes van Beuervorden en(*de*)
Hillebrandus Winen ingebracht heeft
etlickes schrifften met anhangenden stucken
in den principaell angetogen und begeert in
affweesen des Drostens Goessen van raesvelt
absolutoria und anders sijnnen die samplicke
Erffg(*enaemen*) daerinne bedenckende dat sodaene petition
und conclusion dessen dach meth foegen nicht
naegecommen Can werden, verordeken und ansetten
derhaluen eijnen nootholtinck up donderdach
na paschen tokumstich welckeren dach men
geseghten Drostens anseggen sall omme als dan
tho erschijnen om sijne nottrufft daer en tegen
als ingebracht voortho wenden waer nae ergaen
moge wat recht und marcken recht sall weesen

Belangende voort den Bick willen gemeene Erffg(*enaemen*)
begeert hebben dat die Erffmarckenrichter deseluen
will an sick holden und bewaren beth to den thokump-
stigen Holtinck soo sulckes als van hem proponeert
nadelijck der marcken sijn wolde.

Ingelijcker gestalt willen sij die oncosten bisheer in der
sacken geleeden en gedaen tho den suluen Holtinck
hengesteld hebben met begeerte dat die Erffmarcken-
richter sich soo lange will dulden und lijden

Die gesante heer Jan Bodinck van wegen des
Drosten heefft van die ingebrachte schriffte
adolffs van Twickelo copien begeert und erholden

Die saecke tusschen den Telgencamp en Georgien
van der Marck worth oick hengestalt beß upten
thokumpstigen Holtinck.

fol 036A is geheel blanco

Item geheeget een Marckengericht vp dinxdach
post palmarum anno LXVII Richter Mewus
ter Bruggen gecommiteert van wegen des
Ernuesten und frommen adolph van Twickelo
Erffmarckenrichter, Cornooten Jan van
Twickelo, Derrick oeverinck

Erschijnt in dessen iegenwoordigen marcken Gericht
der ernvester und frommer Adolff van Twickelo
erffmarckenrichter der Woelder marcken und
specificirt desse naebeß(*chreeven*) mannen omme een kondt-
schap der waerheijt to ewiger gedachtenisse bij
oerer siel en saligheijt te seggen wes hem van
volgenden puncten unde fragestucken wettich und
kundich sij vnde soo die mannen voirß(*chreeven*) hijr inne
eenige simulatie offte verweigeringe deden wolde
er nicht lijden omme hondert olde schilde und schaden
mijt rechte nae marckengebruijck an hem te verhaelen
die specificierde sijn desse Johan anninck, Johan
Hegerman, lubbert lubbertinck item buss to drijnen
lubbert assinck, gert huginck, gert hermelinck
gert lusinck wolter gerdinck gert benninck
Jan eggertinck jan ten loehuis jan olinck jan
egbertinck.

In den eersten te seggen woe voele waertalen eijn
ijder Erffexen und ingewarter Erff in Woolder
marcken hebbe.

Item dessen mannen is gerichtelijcken gegunt tijt
tot op goedesdach na Paschen.

Markengericht, woensdag na Pasen [2 april 1567]
De waertallen van de marke Woolde

— fol 37A —

Item geheget een Marcken Gerichte op
goedeschach nae paeschen anno LXVII marcken
richter Mewus ter bruggen ijn staedt und
van wegen des Ernuesten und frommen
adolph van Twickelo, Cornooten Jan van
Twickelo und Derrick oeverinck

In dessen voorß(*chreeven*) Marcken Gerichte is
erscheenen der Ernueste und fromme adolff
van Twickelo erffmarckenrichter in Woelder
marcken und heeft dorch sijnen vergunden
und togelaten voirspecificierden Thijman
Hendricksen laeten ineijschen desse voirgenompte
bespecificierde tuijgen als nemplijcken
jan anninck olt wesende tusschen t' sestich
und soeventich jaeren jan hegerman omtrent
sestich jaer lubbert lubbertinck omtrent
t' sestich jaer lubbert assinck omtrent vijftig
jaer Bussch to drijne omtrent t' sestich jaer
gert huginck omtrent sestich jaer gert
homelinck t' sestich jaer gert lansinck
tusschen t' sestich und soeventich jaer
gert benninck t' sestich jaer jan Eggertinck
twee ofte drie en sestich jaer jan ten laerhuijs
tusschen veertich und vijfftych jaer Jan
egbertinck omtrent twee ofte drieen veertich
jaer die welcke tuijgen und seggen samentlijcken
und eijn ijder bijsonder also volget.

Dit sijnnen die waertale van
Woelder Marcke

Item op Enssinck ene wair

Item swaefferinck ene wair

Item Berent ten kaette van Wolterinck
den derdendeell van twee wair noch heeft
Berent ten kaette eene kaetschair dat is
een verckenganck

Item Nijhuijs eene wair.
Item Honnelinck eene wair.
Item Esselinck ene wair
item Oelerinck eene wair
Item henrick bergerinck eene wair.
item Jan bergerinck eene wair.
item Hemminck eene wair.
Item Smeijnck eene wair.
item Rijrinck eene wair.
item Loetinck eene wair.
Item Wessinck twee wair.
Item hegerinck twee wair.
item Bussch eene wair.
Item Elferdinck eene wair.
Item hugink eene wair.
Item Berninck eene wair.
Item Vermert eene wair.
item Seluert andert halffe wair
Item assinck eene wair.
Item wolterinck twee wair daer dat kaette vth
heeft den derden deel woe voir verhaelt
Item lubbertinck eene wair
Item asuelinck eene halue wair
item Waerbecke is eene kaette hije heeft eene kaetschair
dat is een verckenganck.
Item Nijhoff to Drijnen anderthalff wair.
Item Reijmelinck eene wair.
Item anninck eene wair.
Item Beruetloe eene wair.

Item Langelier eene wair
Item lansinck eene wair
Item Wuestinck twee wair unde eijn halff
het weijrdal compt ripperda.
Item het kaette to Wuestinck to woelde eene
kaeteschair.
Item Borchuijs twee wair.
Item Venterinck eene wair
Item Gerdinck twee wair.
Item Berchuijs eene wair
Item Wilderinck eene wair
Item lairhuijs eene wair.
item Benninck eene wair
Item Hermelinck eene wair
item het kaette ten segger eene kaeteschair
Item dat kaette ten krabbenbussch oick eene
kaeteschair.
Item Rorinck oick eene kaeteschair.
Item udinck twee wair waer aff die eene
gehoort in die pastorie to Delden
item Brinckhuijs eene wair.
Item Nijhoff to Woolde anderhalff wair.
Item Olthoff mijt Hulshoff derdehalff wair
Item van het Nabbenbuiren seggen die mannen
voirg(*enoimpt*) dat sij hem bij oiren gedencken alle tijt
wanneer daer acekeren is geweest eene halue
wair und een kaetschair. bebrant hebben und en
sij hem bij oirer weetenscap nicht geweijgert dan
wat rechts hij daer to heeft offte wij hij daer
an gecoomen sij, is hom Mannen vnbewust.

Item die schilt eene wair.
Item Eggertinck eene wair
Item Haskinck twee wair
item Wilbertinck eene wair.
item Werninck twee wair.
Item den Hoff to Hengelo vierdehalff wair.
item noch op den Hoff to Hengelo die geeven wair
item Sunt Iambert die kercke to Hengelo
eene wair.
Item die Wedeme to Hengelo eene wair.
item op die Brugge to Hengelo ~~eene wair~~ twee
schair aeckerens dat is twee verckenganck
Item vp die auest to den Hoff to Hengelo gehoorende
een kaetschair.
item die kercke to Enschede eene wair
item noch eene hilligen wair gehorende to Hengelo
und Delden tot die hilligen dracht.
item noch eene wair genompt die Goeddes wair tot
behoeff der armen
Item die Drijner Mannen tot die hilligen dracht
tot behoeff der bueren eene waer
item die kercke to Delden eene wair
Item op den Hoff to Hengelo Bullen und Beeren
van ijder eene schair aeckeren.
dem gelijcken oick to Oele Clawes van Beueruorden
item to Drijnen oick Bullen und Beeren soe voele
alse voirß(*chreeven*).
item Jan Oelinck eene wair.
item Egbertinck eene wair.

Item Clawes van Beuervorden op die olde Molle
eene wair.

Item loehuijs eene wair.

Item Nijhuijs eene wair.

Item vockinck eene wair.

Item leefferdinck vnder hem bejjdem twee wair

Item wat den Marcken richter becompt van
sijn Holtgericht is hijr noch bujten.

Noch to der Winde molle twee kaetschair.

item noch eene geheeten die kost wair

dit voirß(*chreeven*) sijnnen die wairtalen van Woolder
Marcken behaluen die koeckengange.

Item desse voirß(*chreeven*) Mannen seggen bij oiren eedt
den sij der Woelder marcken gedaen hebben dattet
bij oirer weetenscap soo in mijt den wairtalen
in Woelder marcken alsoo is dessen register ange
teijckent is und en wetten daer nicht anders aff
uthgesundert Jan Oelinck welcker absent was
und wolter gerdinck die kranck was.

Vnde want jck Johannes plumer openbaer
Notarius hijr bij aen und aever geweest sij
dit alsoo woe voirß(*chreeven*) geseen und gehoort hebbe
dat die voirg(*enoimpte*) Mewus ter bruggen mijt
sijnen voirg(*enoimpten*) Coirnoten op den anderden dach
van den april in anno LXVII een Gerichte
geheeget und die tuijgermannen voirg(*enoimpt*) haer
getuijgenisse alsoo woe verhaelt gedaen und
deponeert hebben Soo hebbe ick in getuijgen
der waerheijt dit selue geschreeuen und under-
schreeven actum in der jaere und daeghe
als bauen

[blad is verder blanco]

fol 040A is geheel blanco

Anno LXVII den derden dach aprilis Elsen Tenckinck
constitueerde richter in dessen saecken

Cornooten Claes van Beuervoorde
 Hillebrandus Wijnen

Vp dessen dach voirß(*chreeven*) is erscheenen die Erentveste Goessen
van raesvelt volmachtiger sijns vaeders waer van
die volmacht vertoont und verleesen und heeft inge-
bracht na vermeldinge s' verleedenen rechtdaeges
affscheeten sijn andtwort.

Die simplijcke Erff(*genaemen*) der Woelder Marcken sijnnen
aercoomen und beslooten dat eijn breff in der
vrientscap affgeferdiget an den Edeluesten Goessen van
raesvelt Drost etc.? dat hij den Erffg(*enaemen*) to gefallen
die vpgheaelde Holter wille verlaeten ten besten den
koepluijden und dat andtwort daer vp waertenehmen
eijnen dach angestemet als nemplicck den XXI sten
aprilis binnen Delden titlicken voor middage tho
erschiijnen vnd als Adolph van Twickelo Marckenrichter
gebeden und angeholden dat die Erffg(*enaemen*) vermitz sententie
wolden uthsprecken dat gemelte Droste voer all und
erst solde schuldich weesen die holter to restitueeren
und soo sick begeue dat der Droste voirg(*enoimpt*) dorch ange-
sochter vrientscap die holter nicht verlaete, willen die
Erffg(*enaemen*) als dan up den toekomstigen dach voirg(*enoimpt*) daer
van ejnen rechtlijcken spreekende doen daer nae sick
parthijen hebben te richten.

Daerbauen will die Erffholrichter Adolff van
Twickelo daer van geprotesteert und betuijget hebben
dat hem die ansettinge der daeger und der plaetzen

geen praeiudicium sall maecken in sijne gerechtigheid
des Holtgerichtes want hij den dach alsoo den
Erffg(*enaemen*) ter vrientscap verwilliget heeft, en is
beijden parthijen vergunt Copien hier van te nehmen

Anno (*MD*) LXVII den XXII aprilis sijnnen die Marcken-
richter bavenbenompte und die Droste van Twente
vermits middelspreecken der samenden Erffg(*enaemen*) der
Woelder marcken frundtlijck van voirg(*enoimpten*) twijst und
marcken saecken verdraegen bij alsoo dat dusse naevol-
gende articulen voor durafftich marcken gebruijck
geholden sollen worden

Register van de artikelen van het nieuwe reces (22 april 1567)

— fol 42A —

Register vnde Cortelijcke anwijssinge der naebeß(*chreeven*)
artikelen des nijen recess A(*nn*)o 1567.

- j In den eersten artickell wort gehandelt van holt t' houwen
2. den 2. holt van die knoppen oen toegen t' houwen
3. den derden van asholt unde berneboomem en woe die
gewijset sullen worden
4. den vierden geen holt uijt der Marcken te voeren
5. den 5. van hilligen unde telligen Bijer
6. den 6. van boomen die omgeweijtt sint
7. den 7. sullen die bueren dat holt in die Bencke fueren
8. den 8. van den koevenaers und Bijsitters geen holt
te houwen.
9. den 9. van die waer telgen te potten
10. den 10. van die telgen kampen.
11. den 11. van dat Hulshouwen
12. den 12. van die Bijcken und brantijser te verwaeren
13. den 13. van die Gaerdeken en Hoffkens
14. den 14. van die lijfftuchts huijsen daerinne niemandt
te nehmen.
15. den 15. van die lixluijden haeren eedt.
16. den 16. van die ingebrande Swijnen unde hoe die
verckens geschuttet sullen sijn
17. den 17. van het inbernen.
18. den 18. van die geswaren haeren eedt.
19. den 19. sullen op den Holtinck twee Wroge schedulen
gemaectt werden
20. den 20. hoe men die utheijmische beesten schutten sall.
21. den 21. hoe dat die Holtrichter jaerlix 10 boomen
genieten sall
22. den 22. watt int reces niet is sall nart boeck gehalten
werden
23. den 23. holt van der samplijcken Erffg(*enaemen*) ~~inge~~ inwillingen.

Artikelen van het nieuwe reces (22 april 1567)

— fol 43 —

Copia

Volgen die articulen des Nieuwen Recess
gecelebirt den 22 ten Aprilis A⁽ⁿⁿ⁾o 1567.

Soemen beuindt dat alle daege meer vnde meer
die woelder marcke jamerlijck verhouwen und verdor-
ven wordt tot grooten naedell und schaeden der
Erffg(enaemen) hebben deese naebeß(chreeven) Erffg(enaemen) etlijcke articulen
verfaeted, noodich gehalten te worden in der vurß(chreeven)
marcke daermit datt dat holt, nu vortan onuerhouwen
vnde tot profijt der Marcken und Erffg(enaemen) staen bliuen
moge.

- 1 Item is bij den Holtrichter van Woelder Marcke
adolff van Twickelo unde den sampten Erffg(enaemen)
naebesß(chreeven) Woelder marcken statuirt vnde voor duiraff-
tich marckenrecht verordent, dat niemant hie sij
Holtrichter Erffg(enaemen) ofte buer eenich holt eecken offte
boicken sall houwen offte houwen laeten offte vergunnen
buijten consent vnde uijtwijsinge des Holtrichters vnde
samplijcken Erffg(enaemen) vnde soo daer jemandt baven dede
sall hij verboirt vnde gebroicket hebben twalff olde
schilden, den Holtrichter halff vnd semplijcke Erffg(enaemen)
halff.
2. Item is voirder belieuet wie eenen knoer oder twill
houwe sall gebroicket hebben vier olde schilde, die eenen
toch houwe eenen olden schilt den Holtrichter vnde
samenden Erffgenaemen.

3. Item niemandt sall eenige asholter boicken offte berneboomen houwen, sij en worden hem gewijset van Holtrichter vnd Erffg(*enaemen*) offte oiren verordnetten die in den Holtinck up auent petri ad Cathedrum sollen gestalt worden. Soo jemandt daeren bauen dede sall hij verfallen sijn in twolff olde schilden den Holtrichter ende semptlijcken Erffg(*enaemen*)
4. Item soo sulten vurs(*chreeven*) holter nicht uijt der Marcken gefuijrt worden sunder gebruijck tot waegen, ploich branden tot oir seluest nootdrufft Inholt des Marckenboicks bij poene van vier olde schilde tot behoeff des Holtrichters und samptlijcken Erffg(*enaemen*).
5. Item t' sall geen Holt genoomen offte gehouwen werden tot hilligh bier offte telligen bier offte ander marcken oncosten ten worde dan van den Holtrichter und samenden Erffg(*enaemen*) toegelaeten vnde gewijset als vuirs(*chreeven*) vnde soo daer jemandt tegen dede sal hie verfallen sijn in twaelff olde schilden als vuirß(*chreeven*)
6. Item weert saecke dat in eenen jaer van onweder vnde winde een twee, drie offte vier boomen omstoirteden mijt den wortelen, sullen die soluige den Holtrichter alleene vervallen sijn Soe der Boomen soe gestoirtet meer weeren, sullen die seluen samplijcken vnde alle oen voordeell des Holtrichters den Erffg(*enaemen*) nae oirer waertall thobehoiren, dan der Holtrichter sall alsdan nae guota in der waertall mitter Erffg(*enaemen*) genieten

7. Item ingevall tegen desse articulen unde puncten voirß(*chreeven*) eenich holt eicken offte boicken gehouwen worde sall die Holtrichter dat selue antasten laeten unde vueren in die Bencke t' sij gesneden offte ongesneden t' weere dan saecke ehr dat Holt buijten die marcke bekommen und bericht doen konde van wien unde woir ehr dat holt gecofft hadde daer die Buijren semplich tot versoeck des Holtrichters to helpen sullen, unde dat niet verweijgeren ein ijder bij de poena van een olden schilt den Holtrichter, unde sall dat Holt in den Bencken blijuen beth tom negesten Holtinck daer van dan te disponeeren alst Holtrichter und Erffg(*enaemen*) sall belieuen.
8. Item is oick bedacht und statueert dat ingevall een kovener offte Bijzitter oft andere ongewairde eenich Holt eicken offte boicken buijten consent vnde maniere als voirß(*chreeven*) houwen drie soluige sullen verboirt hebben twintich olde schilden unde dat Holt den Holtrichter unde samplichen Erffg(*enaemen*).
9. Item soo sall een ijder Buir nae waertall gehalten sijn alle jaer telligen te patten voor een ijder waer ses telligen unde die kaetter drie bij poena van een olde schilt den Holtrichter und semplojcken Erffg(*enaemen*) unde soo daer een offte meer vergengen sollen sij andere daer van in die stede setten bij den seluen Broick als voirß(*chreeven*)
10. Item daer en bauen is verordent dat men drie telligen kempe uijtpalen unde begraven sall in drie oirden der marcken unde die besaijen als bij Holtrichten und Erffg(*enaemen*) geordiniert sall worden.

11. Item alle die geenen die bevonden huls gehouwen te hebben die sall gebroicken hebben eenen olden schilt soo vaecke dat geschiede vnde die uijtheijmischen dubbelt tot behoeff als vurß(*chreeven*) den Holtrichter und semplichen Erffg(*enaemen*).
12. Item oick is gewilt vnde besloeten dat een Bijck sall gemaeket werden jaerlix die Holter in der Marcken daermede toe Bijcken vnde in een kist gelaght mitten brantijser, welcke kiste mijtt vier slotten sall verwairt worden ,waer van die vier slottele sollen weesen einen bij den Holt-richter der ander bij den Capittell van Oldenzeell der derde bij den Huijse Twickell vnde die Vierde bij eenen van die Erffg(*enaemen*) die daer toe van den Holtrichter und semplicken Erffg(*enaemen*) deputirt, werden sall vnde sall het den Erffg(*enaemen*) vrij staen, die drie vurß(*chreeven*) slottelen anderen Erven te bevelen bij redelijcke oirsaecken waeromme die voorige slootelen bij den voorg(*enoimpten*) Eruen verschulter saecken haluen nicht sijn sollen
13. Item is widers verordent dat alle huijser bij der Marcke gesatt vnde goerdeken van der Marcken binnen dertich jaeren angegrauen, sollen bij Holtrichter vnde

semplijcken Erffg(*enaemen*) besichtiget vnde op eener geboir-
lijcken penninck gesat werden den die besitter daer
van sall geven vnde gehalten weesen op S(*unt*) Peters
auendt in den Holtinck to betaelen vnde soo die
betalinge als dan nicht en geshiede sall die Besitter
nae marcken recht daer voor gependet worden
welcke opkomsten sullen tot hilligen bier telligen
bier, offte anders tot der marcken behoefv vnde
besten gekeert werden, vnde wanneer dusdanige
koeveners vnde Besitters storuen sall men die
huijser affbrecken, vnde die goerdekens weder
intreden, ten weer saecke dat sie mit rechtmetigen
tiitel, daertegen die semplici^{cke} Erffg(*enaemen*) niet to seggen
hadden eer Besitt konnen verdedigen vnde voort
nu meer geen koeveners op die marcke te laeten

14. Item noch is verordent vnde gewilt dat alle
lijfftuchtener offte die geen lijfftuchts Huijse
gebruijcken vnde die koeveners geen andere luijden
tot hem inhaelen sollen offte eenichsins den
seluigen die wohninge verlaeten buijten consent
Holtrichters vnde semplici^{cken} Erffg(*enaemen*) vnde soo sij
ween ingekalt vnd to wohnen gestadet binnen
verleeden tijⁿ jaeren, sollen sij die selue verlaeten
alles bij poene van thijn olde schilden tot
behoefv des Holtrichters und semplici^{cken} Erffg(*enaemen*),

15. Item die gekoorene Lijcxsluijde sollen
niemandt bij haeren eedt meer inbennen
dan die gewartt vnde niet wijders vnde soo
sij daer en bauen deden sollen sij verboirt
hebben twalff olde schilden competierende
als voirß(*chreeven*) vnde van den bueren gelaght
wesen
16. Item of jemandt bevonden die nae den
branden vercken in die Marcken dede met
willen drijuen offte hoeden die vercken sollen
eenmall geschuttet werden bij den gewoontlijcken
broicke ten ander, maell dubbelt den schutters
tocomende ten derdenmaell die verckene
verboirt den Holtrichter und semplijcken Erffg(*enaemen*)
17. Item die Holtrichter sall nicht inbennen
dan in bijweesen twijer Erffg(*enaemen*) daertoe verordent
werden, vnd sall die brant niet meer als
acht daege duijren vnd daer nae dat ijser
opgeslooten sijn vnde bij den Bijcke ingelagt
werden.

18. Item die geswaeren sollen alle tijt die eedt nae sijner
bester forma gestauet worden, vnde nae den seluigen
eede haere wroege, daeromme sij van den Holtrichter
vnde semplijcken Erffg(*enaemen*) gefraget worden in tegenwoor-
dicheit Holtrichters vnd semplijcken Erffg(*enaemen*) doen
sonder wijder uijtflucht vnde daegen te nehmen bij
poena van twaelff olde schilden toe verfallen als voorg(*enoimpt*)
unde soo sij bevonden worden iets wat verswegen te
hebben, sollen sij inden broicke verfallen al vurß(*chreeven*)
unde van den bueren gelacht werden
19. Item soo sollen op alle Holtinge des auents
petri ad Cathedrum gehouden twee Ceduleni
gemaectet worden vander wroege vnde Broicken
des jaers verfallen, waer van die eene der
Holtrichter sall hebben, die ander twee van den
Erffg(*enaemen*) gedeputirt vnde verordent, die welcke
twee Erffg(*enaemen*) die broicken daer nae sonder eenige
quijtscheldinge vnde genade sullen jnmaenen,
reeckenscap unde onvertochlijcke betalinge daer van
doen und sollen een ijderen Erffg(*enaemen*) op sijn versoeck
copie der wroege onweigerlick mit gedeilt worden.
20. Item soo daegelicx voele vremde ende uijtheimische
beesten unde verckene buijten aeckeren tijt in den
marcken gelegert vnde van ingeseten der marcken
verwaert werden is verordent, dat die seluen beeste

offte vercken een ijder stuck op eenen haluen
goltgulden sollen van den geswaren geschuttet
werden und die soodaene bieste offte verckene
vpholden offte verwaerde sall ingelijcken eenen
haluen goltgulden verboirt hebben. halff
den Holtrichter und halff den simplijcken Erffge(*naemen*)
voirbeholden den Schutters oire olde Schutte gelt.

21. Item soo differentie geweest tusschen den
Holtrichter unde Erffge(*naemen*) van wegen den
hogen Broicken unde andere gerechtigheijden
van holthouwen brantholt vnde timmerholt
uijt der Marcken te houwen, is verdraegen
verwilliget, vnde beslooten dat voirgenante
Holtrichter jaerlix sall hebben vnde genieten
thien boomen, te weten vijff berneboomen
unde vijff Holter nicht van die meesten
noch van die kleinsten die hem van die Erffge(*naemen*)
offte twien gedeputeerden van den simplijcken
Erffge(*naemen*) sollen gebijcket vnde gewijsen werden
op den minsten schaeden

22. Item ten laesten is gecauirt unde beslooten
dat mit deesen den olden marcken rechten
vnde gebruijcken offte anderen articulen
in Marckenboecken schriftelijck verfaetet
vnde hierinne nijt geprecificirt vnde vermeldet
mit benoomen sonder die seluigen in oiren weerden
staende unde vast bliuen sollen vnde gehouden werden

Vnde dewijle Ick Adolph van Twickelo Holtrichter obgemelt mij aller deßer voirß(*chreeven*) articulen mit naebeß(*chreeven*) gemeinen Erffg(*enaemen*) eintlich verlijket unde verdraegen dieselue oick gelaeuuet steede worde vast to Holden Soo Hebbe Ick Adolph van Twickelo Holtrichter vurß(*chreeven*) in oirconde der Waerheit deßer verfaetede marcken ordonnige sampt dem gemeinen Erfg(*enaemen*) hier under benoimpt luijt naemen unde toenaemen underß(*chreeven*) unde damit deeße Marcken ordeninge steede unde wast gehouden werden solle unde mach hebben wij Holtrichter und Erfg(*enaemen*) naebenoempt wes versprochen und vergelijket deselue up perk[am]ent te stellen unde disse briuen daer van schriuen, unde voirt van unß Holtrichter unde Erffg(*enaemen*) versegelt te worden welcher enen bij den Holtrichter der andere bij den Capittell van Oldenzeell unde die derde bij den Huijse Twickell verwaert zijn unde bliuen sullen, allent under argelist, dit alles geschien binnen Delden int jaer onses Heern salichmaekers duijsent vijfhondert soven und sestich den twie und twintichsten dach van april. waß onderteiken mit diuerse nauolgende handen naemen und toenaemen.

Adolph van Twickelo Goe(ssen) raesfelt igv [in naam van]? raesfelt Drost .s'. landts van Twente Henricus viersen Decanus oldensalensis Hillebrandus Wijnen Canonic(us) oldenzall. Hermen van Welvelde E. ripperda Drost s. lants van zallant Georgien van der Marck Lucia van Bermmentloe Melchior Wijnhoff Wolter van Coeverden Jan van Twickelo

Jacob de Bake Derck van Deventer amptman
der werdigen H(eeren) Heern Deken en Capittell der
kercken Sunt peters binnen Utrecht Evert
de reijger Tonnis Iambers Jan ter bruggen
Joannes laerhuiß pastor deldensis Goïßen
van raesfelt der junger Drost von Twente

Jan van raesfelt
Joest van Beuerfoorde
albert Helmichs amptman der Praustijen
binnen oldenzeel
Hermen laerhuijs
rolff van Slade
Herman ripperda
Eskén Tenckinck

Collationirt unde auschulteert is deeße
iegencoordige Copie oder vidimus ses
blaeden in sich folt unde von woirden tot
woirden dorch uijt gelijck luidende erfunden
gegen ihren waehren gerechten unde ohnmangel,
hastten originaell mit diuersse voirgenoimpte
naemer unde toename onderteijckent durch
mij Alardum Hellendorn uijt keijserlijcke
macht openbaren geswaeren Notarius
oirconde dießer menier eigenen Handtschriftt.

Ita est Alardus Hellendoern
I v. licent. et pub. Not(arius)
[paraaf]